

Załącznik do Uchwały nr W/5/2019
Walnego Zgromadzenia Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska
z dnia 12.06.2019 r.

STRATEGIA ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH AGLOMERACJI OPOLSKIEJ

RAPORT ZA 2018 ROK

STOWARZYSZENIE AGLOMERACJA OPOLSKA

OPOLE
MAJ 2019r.

Opracowanie:

Katarzyna Harnyś-Mielnik

Kierownik Działu Monitorowania i Ewaluacji

Biuro Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska

Pod kierunkiem:

Piotra Dancewicza, Dyrektora Biura Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska

Opole, maj 2019r.

Spis treści

Wykaz użytych skrótów	5
Wprowadzenie	6
Zintegrowane Inwestycje Terytorialne w Aglomeracji Opolskiej	6
Priorytety i cele rozwojowe <i>Strategii ZIT Aglomeracji Opolskiej</i>	9
Nabory przeprowadzone przez IP ZIT w roku 2018	14
Nabory w latach 2014-2018	19
Kontraktacja i zatwierdzanie wniosków o płatność	22
Podpisane umowy o dofinansowanie	25
Wskaźniki przypisane do realizacji w ramach poddziałań ZIT	35
Projekty komplementarne POiŚ 2014-2020	46
Wnioski	50
Rekomendacje	50

Wykaz użytych skrótów

AO	Aglomeracja Opolska
BDL	Bank Danych Lokalnych
BSAO	Biuro Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
IOK	Instytucja Organizująca Konkurs
IP	Instytucja Pośrednicząca
IP ZIT	Instytucja Pośrednicząca w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014 – 2020 (Związek ZIT)
IZ RPO WO 2014-2020	Instytucja zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2014-2020
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
MiIR	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju
OP	Oś Priorytetowa
PI	Priorytet inwestycyjny
POiŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020
POPT	Program Operacyjny Pomoc Techniczna
RPO WO 2014-2020	Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020
SAO	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska
SL2014	Centralny system teleinformatyczny
SZOOP EFRR/EFS	Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 (zakres EFRR/ zakres EFS)
SYZYF	System informatyczny RPO WO 2014-2020
UE	Unia Europejska
UP	Umowa Partnerstwa
WUP	Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu
ZIT	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
Związek ZIT	Związek Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska)
ZWO	Zarząd Województwa Opolskiego

Wprowadzenie

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Opolskiej opracowana została w roku 2015. Pierwsza wersja dokumentu, po uzgodnieniach z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego oraz Instytucją Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, została przyjęta Uchwałą Walnego Zgromadzenia Członków Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska 18 czerwca 2015r.

Aktualizacji dokumentu dokonano dwukrotnie (każdorazowo po uzgodnieniach z członkami Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska, ministrem właściwym ds. rozwoju regionalnego oraz IZ RPO WO 2014-2020):

- Uchwałą nr W/9/2015 Walnego Zgromadzenia Członków Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska z dnia 10 sierpnia 2015r. (wersja 2)
- Uchwałą nr W/10/2016 Walnego Zgromadzenia Członków Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska z dnia 18 listopada 2016r. (wersja 3)

Opracowanie i przyjęcie Strategii ZIT było jednym z podstawowych warunków uruchomienia środków na realizację zintegrowanych inwestycji terytorialnych (obok powołania Związku ZIT oraz zawarcia stosownego porozumienia pomiędzy związkiem ZIT a IZ RPO WO 2014-2020).

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Opolskiej podlega stałemu monitoringowi, który zasadniczo odpowiada monitoringowi poddziałań RPO WO 2014-2020, w których przewidziano zastosowanie instrumentu ZIT.

Ponadto, zgodnie z uchwałą nr 27/69/2018 Zarządu Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska z dnia 20 grudnia 2018r. w sprawie zmiany uchwały nr 9/16/2016 Zarządu Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska z dnia 19 kwietnia 2016r. sprawie przyjęcia *Procedury monitorowania Strategii rozwoju Aglomeracji Opolskiej na lata 2014-2020 oraz Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Opolskiej*, Biuro Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska zobligowane jest do opracowania Roczno-raportu z realizacji Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Opolskiej.

Raport opracowany jest na podstawie:

- Danych pozyskanych z centralnego systemu teleinformatycznego SL2014
- Danych pozyskanych z lokalnego systemu teleinformatycznego SYZYF
- Informacji przekazanych przez realizatorów projektów ZIT oraz tzw. projektów komplementarnych
- Miesięcznego monitoringu wskaźników prowadzonego przez IZ RPO WO 2014-2020

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne w Aglomeracji Opolskiej

Wdrażanie ZIT w województwie opolskim powierzone zostało Związkowi ZIT (Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska) na podstawie Porozumienia zawartego 12 marca 2015 r. pomiędzy Instytucją Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 (RPO WO 2014-2020) a Instytucją Pośredniczącą (Związek Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych) oraz Instytucją Pośredniczącą (Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu) w sprawie przekazania zadań

z zakresu realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w ramach RPO WO 2014-2020 (wraz z późniejszymi zmianami).

Zgodnie z zapisami Porozumienia, SAO w systemie wdrażania RPO WO 2014-2020 pełni rolę Instytucji Pośredniczącej i zobowiązane jest do:

- 1) Przygotowania Strategii ZIT;
- 2) Prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych;
- 3) Przeprowadzenia naborów wniosków o dofinansowanie projektów i oceny projektów w ramach poddziałań RPO WO, w których przewidziano realizację ZIT;
- 4) Wykonywania obowiązków dotyczących procedury odwoławczej;
- 5) Monitorowania realizacji wskaźników postępu rzeczowego a w przypadku zidentyfikowania ryzyka ich niezrealizowania, podjęcia działań naprawczych w uzgodnieniu z Instytucją Zarządzającą;
- 6) Monitorowania i sprawozdawczości w ramach Programu zgodnie ze wzorem i na zasadach określonych przez Instytucję Zarządzającą;
- 7) Przechowywania wszystkich dokumentów dotyczących projektów wymaganych do zapewnienia właściwej ścieżki audytu;
- 8) Współpracy w sporządzaniu harmonogramu naboru wniosków o dofinansowanie projektów i oceny projektów w ramach poddziałań ZIT;
- 9) Obsługi Lokalnego Systemu Informatycznego SYZYF RPO WO 2014-2020, a także centralnego systemu teleinformatycznego;
- 10) Wprowadzenia skutecznych i proporcjonalnych środków zwalczania nadużyć finansowych, uwzględniając stwierdzone rodzaje ryzyka, a także przeciwdziałania przypadków konfliktu interesów występujących w ramach zadań dotyczących poddziałań ZIT;
- 11) Określenia potencjalnych ryzyk w zakresie realizacji zadań dotyczących poddziałań ZIT, a także stworzenia i prowadzenia systemu zarządzania tymi ryzykami, w tym ich monitorowanie i przeciwdziałanie ich wystąpieniu;
- 12) Monitorowania postępów w realizacji zadań dotyczących poddziałań ZIT;
- 13) Monitorowania osiągnięcia celów pośrednich i końcowych określonych w Programie w formie wskaźników produktu oraz celów końcowych określonych dla wskaźników rezultatu;
- 14) Współpracy w ewaluacji w zakresie zadań dotyczących poddziałań ZIT;
- 15) Przekazywania do Instytucji Zarządzającej na jej prośbę wszelkich materiałów, opracowań, wyjaśnień oraz informacji niezbędnych do prawidłowej realizacji RPO WO 2014-2020 w zakresie zadań dotyczących poddziałań ZIT.

Łącznie na realizację zintegrowanych inwestycji terytorialnych w Aglomeracji Opolskiej w latach 2014-2020 przeznaczono 71.800.00,00 EUR, z czego

*57.300.000,00 EUR pochodzi z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, natomiast 14.500.000,00 z Europejskiego Funduszu Społecznego.*¹

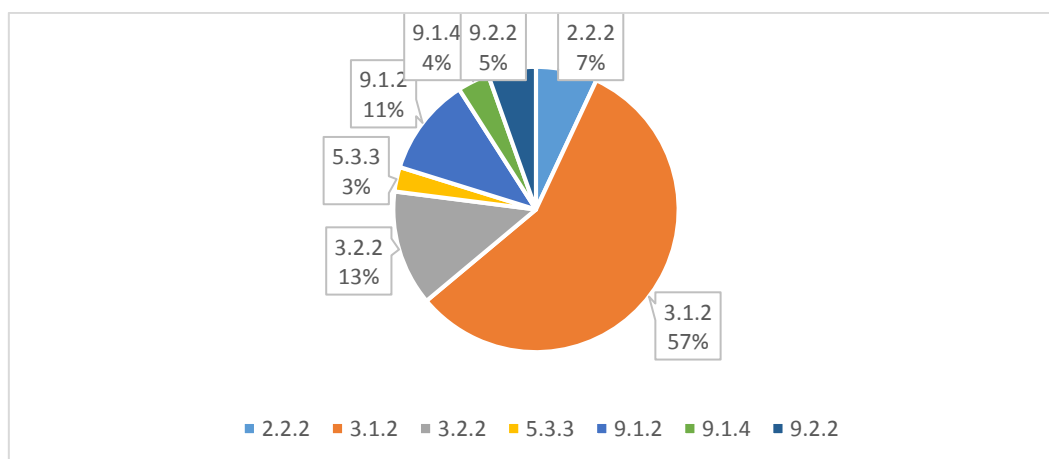
W tabeli 1 przedstawiono podział alokacji ZIT na poddziałania RPO WO 2014-2020.

Tabela 1 Podział alokacji ZIT na poddziałania RPO WO 2014-2020

Nr poddziałania RPO WO 2014-2020	Nazwa	PI	Fundusz	Alokacja UE
2.2.2	Przygotowanie terenów inwestycyjnych w Aglomeracji Opolskiej	3a	EFRR	5.000.000,00
3.1.2	Strategie niskoemisyjne w Aglomeracji Opolskiej	4e	EFRR	40.900.000,00
3.2.2	Efektywność energetyczna w budynkach publicznych Aglomeracji Opolskiej	4c	EFRR	9.400.000,00
5.3.3	Dziedzictwo kulturowe i kultura w Aglomeracji Opolskiej	6c	EFRR	2.000.000,00
9.1.2	Wsparcie kształcenia ogólnego w Aglomeracji Opolskiej	10(i)	EFS	8.000.000,00
9.1.4	Wsparcie edukacji przedszkolnej w Aglomeracji Opolskiej	10(i)	EFS	2.600.000,00
9.2.2	Wsparcie kształcenia zawodowego w Aglomeracji Opolskiej	10(iv)	EFS	3.900.000,00
RAZEM EFRR				57.300.000,00
RAZEM EFS				14.500.000,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie Aneksu nr 4 do Porozumienia zawartego 12 marca 2015 r. pomiędzy IZ RPO WO 2014-2020, IP ZIT oraz IP WUP

Wykres 1 Podział alokacji UE na poszczególne poddziałania ZIT w ramach RPO WO2014-2020

Źródło: opracowanie własne

¹ Aneks nr 4 do Porozumienia zawartego 12 marca 2015 r. pomiędzy Instytucją Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 (RPO WO 2014-2020) a Instytucją Pośredniczącą (Związek Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych) oraz Instytucją Pośredniczącą (Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu).

Największa alokacja przeznaczona została na zadania z zakresu tzw. strategii niskoemisyjnych (poddziałanie 3.1.2 RPO WO 2014-2020). W ramach podziałania realizowane są projekty z zakresu:

- Budowy, przebudowy infrastruktury transportu publicznego w celu ograniczania ruchu drogowego w centrach miast;
- Rozwiązań z zakresu organizacji ruchu ułatwiających sprawne poruszanie się pojazdów komunikacji zbiorowej, w tym zapewnienie dróg dostępu do bezpiecznych przystanków;
- Infrastruktury służącej obsłudze pasażerów zapewniającej m.in. interaktywną informację pasażerską;
- Infrastruktury dla ruchu rowerowego i pieszego.

Przeznaczenie blisko 60% alokacji ZIT na działania z obszaru strategii niskoemisyjnych znajduje swoje odzwierciedlenie w diagnozie obszaru funkcjonalnego przeprowadzonej na potrzeby opracowania *Strategii rozwoju AO* oraz *Strategii ZIT AO*. W ramach podziałania 3.1.2 realizowane mogą być duże projekty infrastrukturalne (przy ograniczeniach i warunkach określonych w SZOOP EFRR oraz dokumentacji konkursowej), które są najbardziej kosztochłonne.

Uzupełnieniem działań z zakresu gospodarki niskoemisyjnej są zadania dotyczące zwiększenia efektywności energetycznej w budynkach publicznych Aglomeracji Opolskiej (poddziałania 3.2.2), na które przeznaczono 13% alokacji ZIT.

Stosunkowo niewielka część alokacji ZIT przeznaczona została na zadania w obszarze dziedzictwa kulturowego i kultury w AO (jedynie 3% środków w ramach ZIT). **Ten kierunek interwencji wykazuje duży potencjał absorpcyjny wśród gmin AO, które niezmiennie zainteresowane są pozyskiwaniem środków na ochronę dziedzictwa kulturowego.** Niska wartość alokacji przeznaczona na podziałanie 5.3.3 wynika jednak z uwarunkowań wynikających m.in. z Umowy Partnerstwa.

Środki przeznaczone na realizację podziałania 2.2.2 Przygotowanie terenów inwestycyjnych w Aglomeracji Opolskiej okazały się być trudnym instrumentem wsparcia JST Aglomeracji Opolskiej. Restrykcyjne warunki pozyskania dofinansowania (wynikające wprost z Umowy Partnerstwa) spowodowały, iż zainteresowanie podziałaniem wśród wnioskodawców z obszaru AO okazało się znikome. W pierwszym naborze do podziałania nie zgłosił się żaden wnioskodawca. W konsekwencji alokacja na przygotowanie terenów inwestycyjnych w AO została zmniejszona z 8 mln EUR do obecnych 5 mln EUR.

14,5 mln EUR pochodzące z EFS przeznaczone jest na realizację projektów dotyczących wsparcia kształcenia ogólnego, zawodowego oraz edukacji przedszkolnej.

Priorytety i cele rozwojowe *Strategii ZIT Aglomeracji Opolskiej*

Punktem wyjścia do sformułowania Priorytetów *Strategii ZIT* była diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Aglomeracji Opolskiej oraz określone na jej podstawie obszary problemowe i potencjały mające najistotniejszy wpływ na dalszy rozwój Aglomeracji Opolskiej. Determinantą określającą zakres interwencji *Strategii ZIT* były również uwarunkowania zawarte w RPO WO 2014-2020, gdzie wskazano konkretne obszary, które mogą być wspierane w ramach instrumentu ZIT. Priorytety *Strategii ZIT*, jej cele oraz działania przewidziane do realizacji sformułowane zostały również

z uwzględnieniem analizy potrzeb rozwojowych gmin Aglomeracji Opolskiej oraz wyników warsztatów strategicznych prowadzonych w trakcie prac nad *Strategią rozwoju Aglomeracji Opolskiej na lata 2014-2020*. Wyboru działań do realizacji w ramach *Strategii ZIT* dokonano również z uwzględnieniem celów realizacji ZIT określonych w *Umowie Partnerstwa*. Kierowano się więc zasadą, iż zwiększenie efektywności podejmowanych interwencji nastąpi poprzez realizację zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby i problemy całego obszaru funkcjonalnego.²

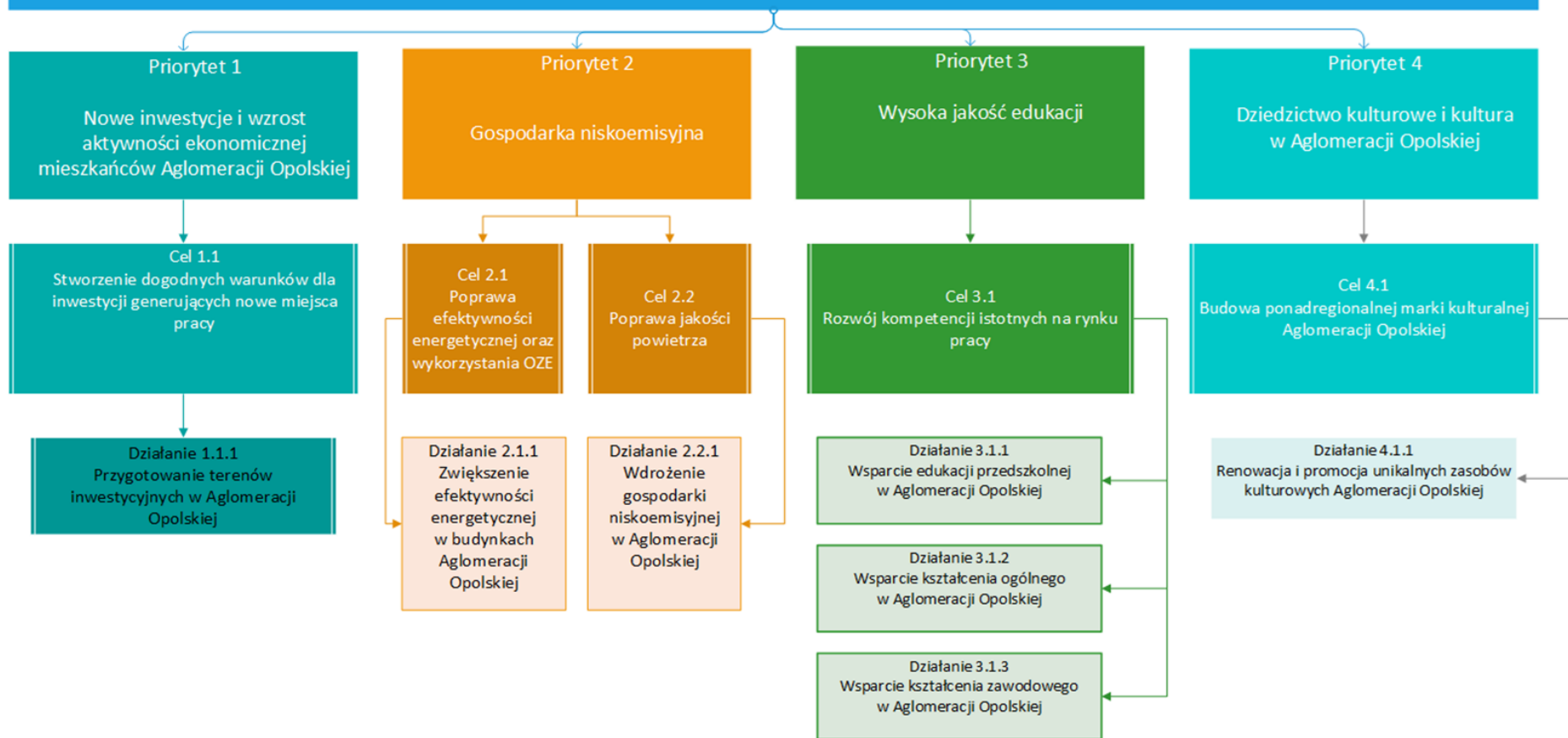
Cel główny *Strategii ZIT* zdefiniowano w następujący sposób:

ZWIĘKSZENIE KONKURENCYJNOŚCI AGLOMERACJI OPOLSKIEJ

Realizowany jest on przez 4 priorytety, którym przypisano cele szczegółowe i działania. Schemat architektury *Strategii ZIT* przedstawiono poniżej.

² *Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Opolskiej, wersja 3*

Cel nadrzędny Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Opolskiej
Zwiększenie konkurencyjności Aglomeracji Opolskiej

Źródło: Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Opolskiej, wersja 3

Strategia ZIT jest spójna i komplementarna z dokumentami strategicznymi szczebla unijnego, krajowego, regionalnego oraz lokalnego. Ponadto jest w pełni spójna ze *Strategią rozwoju Aglomeracji Opolskiej na lata 2014-2020*.³ Szczegółowo spójność *Strategii ZIT* z innymi dokumentami strategicznymi przedstawiono w rozdziale 3 *Strategii ZIT*.⁴

Poniżej przedstawiono powiązanie *Strategii ZIT* z architekturą Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020.

³ Strategia Rozwoju Aglomeracji Opolskiej na lata 2014-2020 przyjęta Uchwałą Walnego Zgromadzenia Członków Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska nr W/9/2014 z dnia 19 grudnia 2014 roku.

⁴ Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Opolskiej, wersja nr 3 przyjęta Uchwałą Walnego Zgromadzenia Członków Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska nr W/10/2016 Walnego Zgromadzenia Członków Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska z dnia 18 listopada 2016r.

Tabela 2 Powiązanie *Strategii ZIT* z architekturą RPO WO 2014-2020

Priorytet ZIT	Cel ZIT	Działanie/ Poddziałanie ZIT	Poddziałanie RPO WO 2014-2020	Priorytet inwestycyjny UE
<u>1.</u> Nowe inwestycje i wzrost aktywności ekonomicznej mieszkańców Aglomeracji Opolskiej	<u>1.1</u> Stworzenie dogodnych warunków dla inwestycji generujących nowe miejsca pracy	<u>1.1.1</u> Przygotowanie terenów inwestycyjnych w Aglomeracji Opolskiej	<u>2.2.2</u> Przygotowanie terenów inwestycyjnych w Aglomeracji Opolskiej	3a Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwanie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości
<u>2.</u> Gospodarka niskoemisyjna	<u>2.1</u> Poprawa efektywności energetycznej oraz wykorzystania OZE	<u>2.1.1</u> Zwiększenie efektywności energetycznej w budynkach Aglomeracji Opolskiej	<u>3.2.2</u> Efektywność energetyczna w budynkach publicznych Aglomeracji opolskiej	4c Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym
	<u>2.2</u> Poprawa jakości powietrza	<u>2.2.1</u> Wdrożenie gospodarki niskoemisyjnej w Aglomeracji Opolskiej	<u>3.1.2</u> Strategie niskoemisyjne w Aglomeracji Opolskiej	4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu
<u>3.</u> Wysoka jakość edukacji	<u>3.1</u> Rozwój kompetencji istotnych na rynku pracy	<u>3.1.1</u> Wsparcie edukacji przedszkolnej w Aglomeracji Opolskiej	<u>9.1.4</u> Wsparcie edukacji przedszkolnej w Aglomeracji Opolskiej	10i Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia
		<u>3.1.2</u> Wsparcie kształcenia ogólnego w Aglomeracji Opolskiej	<u>9.1.2</u> Wsparcie kształcenia ogólnego w Aglomeracji Opolskiej	
		<u>3.1.3</u> Wsparcie kształcenia zawodowego w Aglomeracji Opolskiej	<u>9.2.2</u> Wsparcie kształcenia zawodowego w Aglomeracji Opolskiej	
<u>4.</u> Dziedzictwo kulturowe i kultura w Aglomeracji Opolskiej	<u>4.1</u> Budowa ponadregionalnej marki kulturalnej Aglomeracji Opolskiej	<u>4.1.1</u> Renowacja i promocja unikalnych zasobów kulturowych Aglomeracji Opolskiej	<u>5.3.3</u> Dziedzictwo kulturowe i kultura w Aglomeracji Opolskiej	6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Strategii ZIT AO* oraz RPO WO 2014-2020

Nabory przeprowadzone przez IP ZIT w roku 2018

Zgodnie z zapisami RPO WO 2014-2020 oraz Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO WO 2014-2020 (zakres EFRR oraz zakres EFS) w ramach poddziałań ZIT RPO WO 2014-2020 nie przewidziano trybu pozakonkursowego wyboru projektów. Oznacza to, iż wszystkie projekty do dofinansowania wybierane są w trybie konkursowym.

Warto nadmienić, iż województwo opolskie jest jedynym w Polsce, w którym przyjęto, iż w ramach ZIT nie będzie miał zastosowania tryb pozakonkursowy. Zdaniem części gmin AO tryb konkursowy nie sprzyja kooperacji, ale wywołuje rywalizację między gminami.⁵

W ogólnopolskim badaniu ewaluacyjnym instrumentu ZIT, jednoznacznie zarekomendowano przyjęcie trybu pozakonkursowego jako optymalnego dla identyfikacji projektów kompleksowych i infrastrukturalnych współfinansowanych ze środków EFRR, a także projektów o charakterze systemowym współfinansowanych ze środków EFS.⁶ Stanowić to może wskazanie w zakresie projektowania kształtu instrumentu ZIT w przyszłości.

Zgodnie z zapisami *Porozumienia* zwanego *zwartego* pomiędzy IZ RPO WO 2014-2020 a IP ZIT oraz IP WUP, Związek ZIT (Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska) odpowiedzialne jest za przeprowadzenie naborów wniosków o dofinansowanie projektów i ocenę projektów w ramach poddziałań RPO WO, w których przewidziano realizację instrumentu ZIT. Związek ZIT odpowiada również za przygotowanie (we współpracy z IZ RPO WO 2014-2020) dokumentacji konkursowej oraz prowadzenie działań informacyjno – promocyjnych związanych z prowadzonymi naborami.

Zgodnie z Harmonogramem naboru wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 na 2018 rok (wersja nr 1 z dnia 27 listopada 2017r. wraz z późniejszymi zmianami) IP ZIT w 2018 roku zobowiązana była do przeprowadzenia naboru i oceny wniosków **w ramach 6 konkursów**.

Przeprowadzono wszystkie zaplanowane nabory wniosków. **W roku 2018 rozstrzygnięto 4 z ogłoszonych konkursów, natomiast dwa zostały rozstrzygnięte w roku 2019** (przy czym za datę rozstrzygnięcia przyjmuje się datę uchwały Zarządu Województwa Opolskiego przyjmującej listę projektów zakwalifikowanych do dofinansowania).

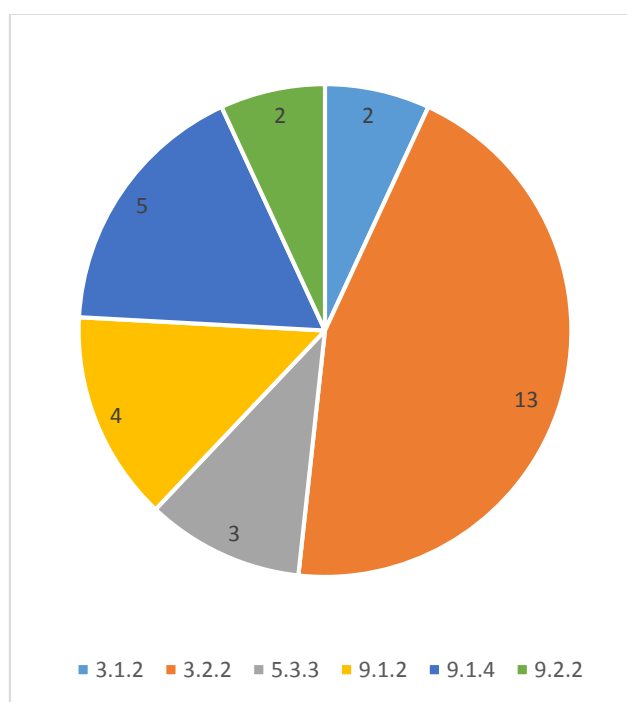
Ogółem w ramach 6 naborów przeprowadzonych przez IP ZIT w roku 2018 złożonych zostało 29 wniosków o dofinansowanie poprawnych formalnie. Wnioski opiewały na kwotę dofinansowania UE blisko 55 mln zł. Liczba wniosków zatwierdzonych do dofinansowania wyniosła 27, a wartość dofinansowania UE w zatwierdzonych wnioskach wyniosła niecałe 54 mln zł.

⁵ Ewaluacja mid-term dotycząca postępu rzeczowego RPO WO 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy (PROJEKT), Opole 2019r.

⁶ Ewaluacja systemu realizacji instrumentu ZIT w perspektywie finansowej UE na lata 2014-2020, red. dr Michał Wolański, Wolański, EGO, 2018.

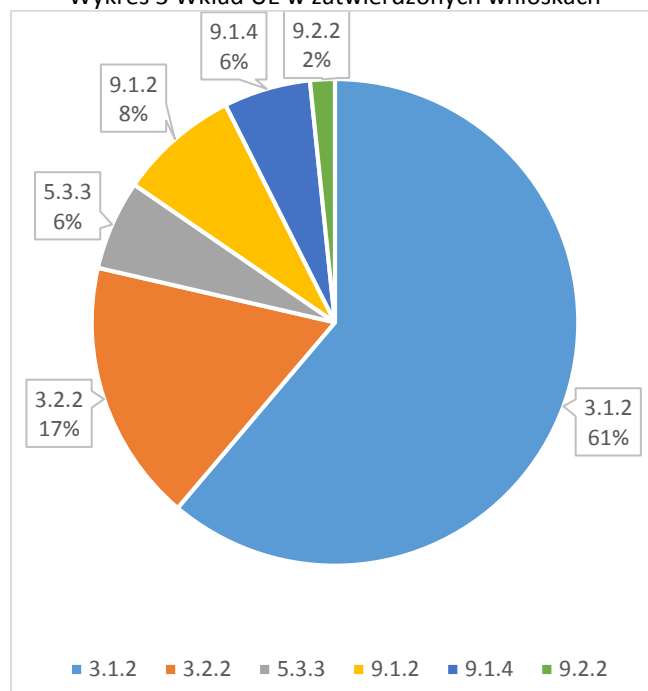
Zdecydowanie największą część wkładu UE w projektach zatwierdzonych do dofinansowania stanowi dofinansowanie zadań wybranych do dofinansowania w ramach poddziałania 3.1.2 Strategie niskoemisyjne w Aglomeracji Opolskiej (blisko 33 mln zł, co stanowi 61% środków UE w zatwierdzonych wnioskach o dofinansowanie). Kwota ta przeznaczona jest na dofinansowanie zaledwie dwóch projektów. Są to jednak duże partnerskie inicjatywy stąd ich wysoka wartość (a w związku z tym wartość dofinansowania). Z kolei największa liczba wniosków została zatwierdzona do dofinansowania w ramach poddziałania 3.2.2 dotyczącego efektywności energetycznej w budynkach publicznych. W roku 2018 w ramach przedmiotowego poddziałania wnioskodawcy przedłożyli do IP ZIT 13 wniosków o dofinansowanie (poprawnych formalnie) z czego zatwierdzonych do dofinansowania zostało aż 11 zadań (wartość wkładu UE ponad 9 mln zł). W ramach alokacji EFS sporym zainteresowaniem cieszył się nabór dotyczący wsparcia edukacji przedszkolnej, w którym wpłynęło 5 wniosków (wszystkie 5 zostało następnie zatwierdzone do dofinansowania, przy czym w związku z rozstrzygnięciem konkursu w roku 2019, w okresie sprawozdawczym nie podpisano umów w ramach poddziałania).

Wykres 2 Liczba wniosków złożonych w 2018 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie SL2014

Wykres 3 Wkład UE w zatwierdzonych wnioskach

Źródło: opracowanie własne na podstawie SL2014

Szczegóły dotyczące konkursów przeprowadzonych w roku 2018 przez IP ZIT zaprezentowano poniżej w formie tabelarycznej.

Tabela 3 Zestawienie naborów przeprowadzonych w 2018 roku przez IP ZIT

Nr poddz.	Nazwa	Rozpoczęcie naboru	Zakończenie naboru	Czas trwania	Data rozstrzygnięcia	Liczba złożonych wniosków poprawnych formalnie	Wkład UE na wnioskach	Liczba wniosków zatwierdzonych do dofinansowania	Wkład UE na wnioskach zatwierdzonych
3.1.2	Strategie niskoemisyjne w AO	2018-03-30	2018-04-13	15	2018-10-17	2	32.969.675,59	2	32.969.675,59
3.2.2	Efektywność energetyczna w budynkach publicznych AO	2018-03-07	2018-03-14	8	2018-10-15	13	10.363.216,40	11	9.382.262,12
5.3.3	Dziedzictwo kulturowe i kultura w AO	2018-03-12	2018-04-16	36	2018-10-29	3	3.215.963,54	3	3.215.963,54
9.1.2	Wsparcie kształcenia ogólnego w AO	2018-05-07	2018-05-14	8	2019-01-07	4	4.312.608,21	4	4.312.608,21
9.1.4	Wsparcie edukacji przedszkolnej w AO	2018-05-21	2018-05-28	8	2019-03-25	5	3.113.921,99	5	3.113.921,99
9.2.2	Wsparcie kształcenia zawodowego w AO	2018-04-23	2018-04-30	8	2018-11-19	2	886.037,20	2	886.037,20
RAZEM						29	54.861.422,93	27	53.880.468,65

Źródło: opracowanie własne na podstawie SL2014 oraz informacji własnych BSAO

Zgodnie z zapisami *Porozumienia* zawartego pomiędzy IZ RPO WO 2014-2020 a IP ZIT oraz IP WUP oraz zapisami Instrukcji Wykonawczej, IP ZIT odpowiada za proces naboru oraz oceny wniosków o dofinansowanie złożonych w konkursach ogłoszonych przez IP ZIT.

Procedura konkursowa jest wieloetapowa i obejmuje:

- Składanie wniosków o dofinansowanie projektów w ramach poszczególnych działań/poddziałań RPO WO 2014-2020, w których przewidziano realizację ZIT, który odbywa się w Dziale Oceny i Wyboru Projektów IP ZIT, w terminie ściśle określonym w ogłoszeniu o konkursie.
- Etap I- ocena formalna (obligatoryjna), której dokonują członkowie KOP (*zgodnie z zapisami Regulaminu pracy komisji oceny projektów*), w oparciu o kryteria formalne.
- Etap II - ocena merytoryczna (obligatoryjna) przeprowadzana przez członków KOP (*zgodnie z zapisami Regulaminu pracy komisji oceny projektów*) w oparciu o kryteria merytoryczne, na podstawie list sprawdzających do oceny projektu pod kątem kryteriów merytorycznych dla danego działania/poddziałania.
- Ostateczna weryfikacja kwalifikowalności projektów w ramach programu, która dokonywana jest przez IZ RPO WO 2014-2020 lub IP WUP na podstawie przekazanej przez Związek ZIT dokumentacji.
- Zatwierdzenie przez Zarząd SAO listy ocenionych projektów.
- Rozstrzygnięcie konkursu, w ramach którego na podstawie opracowanej przez KOP listy ocenionych projektów w oparciu o wyniki przeprowadzonej oceny merytorycznej wszystkich projektów oraz dostępnej alokacji Zarząd SAO, w formie uchwały, podejmuje decyzję o rekomendowaniu Zarządowi Województwa Opolskiego projektów do dofinansowania w ramach poszczególnych działań/poddziałań RPO WO 2014-2020, w których przewidziano realizację ZIT. Zarząd Województwa Opolskiego w formie uchwały podejmuje ostateczną decyzję o rozstrzygnięciu konkursu a w konsekwencji o wyborze projektów do dofinansowania w ramach poszczególnych działań/poddziałań RPO WO 2014-2020.

Biorąc pod uwagę kumulację naborów w roku 2018 i równoczesne prowadzenie oceny w ramach 3 konkursów EFRR oraz 3 konkursów EFS (przy ograniczonym zasobie kadrowym) oraz zewnętrzne czynniki niezależne od IP ZIT (takie jak: zmiany wytycznych powodujące konieczność zmiany dokumentacji konkursowej, trudności z naborem ekspertów do pracy w komisji oceny projektów, problemy z obsługą lokalnego systemu informatycznego SYZYF) średni czas jaki upłynął od zakończenia naboru wniosków w ramach konkursu do rozstrzygnięcia konkursu (którego dokonuje Zarząd Województwa Opolskiego w formie uchwały) wynosił w 2018 roku **7 miesięcy**. Zdecydowanie najdłużej trwał wybór projektów do dofinansowania w ramach podziałania 9.1.4 Wsparcie edukacji przedszkolnej w Aglomeracji Opolskiej (10 miesięcy).

W trakcie prowadzonej oceny wniosków o dofinansowanie IP ZIT kilkakrotnie występowała do IZ RPO WO 2014-2020 z wnioskiem o przedłużenie poszczególnych etapów oceny projektów. W tej sprawie Zarząd Województwa Opolskiego podjął następujące decyzje:

1. Decyzja ZWO z dnia 3 września 2018 r. o wydłużeniu terminu zakończenia oceny formalnej wniosków o dofinansowanie projektów w ramach podziałania 9.1.4 *Wsparcie edukacji przedszkolnej w Aglomeracji Opolskiej* do 21 września 2018 r.

2. Decyzja ZWO z dnia 6 sierpnia 2018 r. o wydłużeniu terminu zakończenia oceny formalnej wniosków o dofinansowanie projektów w ramach poddziałania *9.1.4 Wsparcie edukacji przedszkolnej w Aglomeracji Opolskiej* do 31 sierpnia 2018 r.
3. Decyzja ZWO z dnia 25 czerwca 2018 r. o wydłużeniu terminu zakończenia oceny formalnej wniosków o dofinansowanie projektów w ramach poddziałania *9.1.4 Wsparcie edukacji przedszkolnej w Aglomeracji Opolskiej* 10 sierpnia 2018 r.
4. Decyzja ZWO z dnia 25 czerwca 2018 r. o wydłużeniu terminu zakończenia oceny formalnej wniosków o dofinansowanie projektów w ramach poddziałania *9.1.2 Wsparcie kształcenia ogólnego w Aglomeracji Opolskiej* do 10 sierpnia 2018 r.
5. Decyzja ZWO z dnia 15 października 2018 r. o zmianie *Regulaminu konkursu oraz Ogłoszenia o konkursie*, dotyczących naboru wniosków o dofinansowanie projektów w ramach poddziałania *3.1.2 Strategie niskoemisyjne w Aglomeracji Opolskiej* w zakresie zmiany terminu rozstrzygnięcia konkursu (wydłużenie) na październik 2018r.
6. Decyzja ZWO z dnia 25 czerwca 2018 r. o wydłużeniu terminu zakończenia oceny formalnej wniosków o dofinansowanie projektów w ramach poddziałania *3.1.2 Strategie niskoemisyjne w Aglomeracji Opolskiej* do 10 sierpnia 2018 r.
7. Decyzja ZWO z dnia 8 października 2018 r. o zmianie *Regulaminu konkursu oraz Ogłoszenia o konkursie*, dotyczących naboru wniosków o dofinansowanie projektów w ramach poddziałania *3.2.2 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych Aglomeracji Opolskiej* w zakresie zmiany terminu rozstrzygnięcia konkursu (wydłużenie) na październik 2018r.
8. Decyzja ZWO z dnia 20 sierpnia 2018 r. o wydłużeniu terminu zakończenia oceny merytorycznej wniosków o dofinansowanie projektów w ramach poddziałania *3.2.2 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych Aglomeracji Opolskiej* do 28 sierpnia 2018 r.
9. Decyzja ZWO z dnia 31 lipca 2018 r. o wydłużeniu terminu zakończenia oceny merytorycznej wniosków o dofinansowanie projektów w ramach poddziałania *3.2.2 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych Aglomeracji Opolskiej* do 20 sierpnia 2018 r.

Nabory w latach 2014-2018

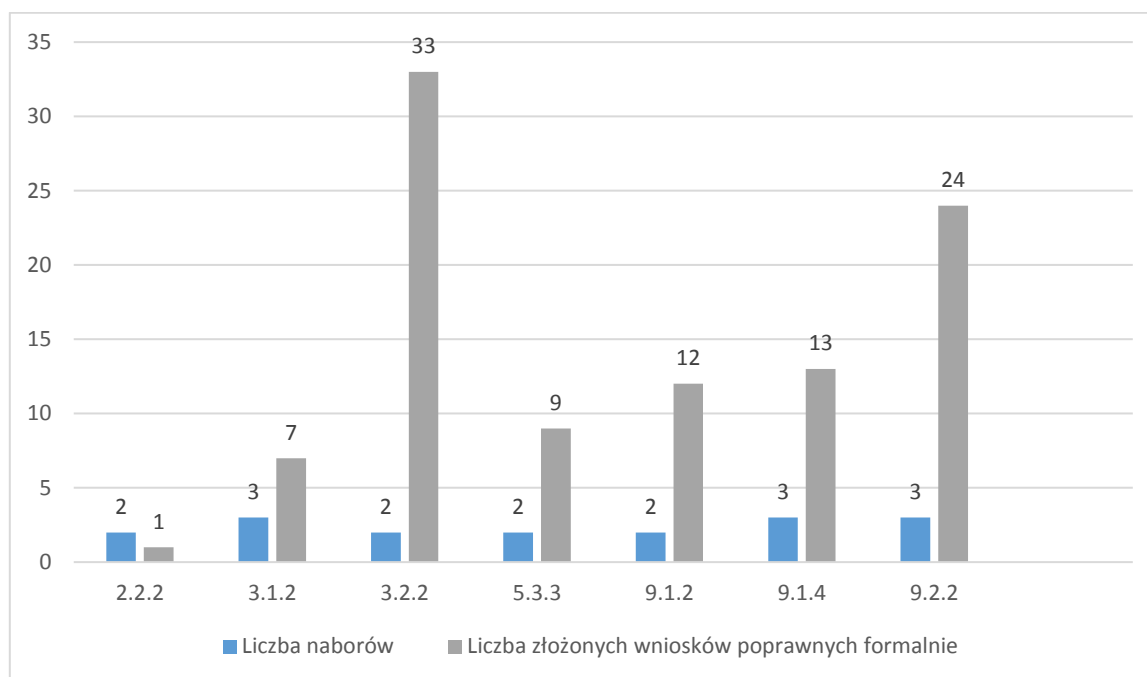
Pierwszy nabór w ramach ZIT ogłoszony został przez Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska w IV kwartale 2015 roku. W dniach od 14 do 21 grudnia 2015 roku prowadzony był nabór wniosków o dofinansowanie w ramach poddziałania 9.1.2 RPO WO 2014-2020 Wsparcie kształcenia ogólnego w Aglomeracji Opolskiej.

Od tego czasu do końca roku 2018 łącznie IP ZIT ogłosiła i przeprowadziła 17 naborów, w tym 9 naborów w ramach EFRR oraz 8 naborów w ramach poddziałań EFS.

Wnioskodawcy złożyli 99 wniosków poprawnych formalnie (50 EFRR oraz 49 EFS). W tym czasie zdecydowanie najwięcej wniosków wpłynęło w ramach dwóch naborów w poddziałaniu 3.2.2 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych Aglomeracji Opolskiej (33 wnioski poprawne formalnie). Sporym zainteresowaniem wnioskodawców cieszyło się również poddziałanie 9.2.2

dotyczące wsparcia kształcenia zawodowego, w którym w 3 ogłoszonych naborach złożono 24 wnioski o dofinansowanie (poprawne formalnie).

Wykres 4 Liczba naborów oraz złożonych wniosków w latach 2014-2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie SL2014

Ogólne dane dotyczące **wszystkich konkursów ogłoszonych przez IP ZIT w latach 2014-2018** przedstawiono w zbiorczej tabeli poniżej.

Tabela 4 Zestawienie naborów oraz złożonych wniosków w ramach konkursów ogłoszonych przez IP ZIT w latach 2015-2018

Nr poddz.	Nazwa	Rozpoczęcie naboru	Zakończenie naboru	Liczba naborów	Data rozstrzygnięcia	Liczba złożonych wniosków poprawnych formalnie	Wkład UE na wnioskach	Liczba wniosków zatwierdzonych do dofinansowania	Wkład UE na wnioskach zatwierdzonych
2.2.2	Przygotowanie terenów inwestycyjnych w AO	2016-12-05	2016-12-12		n/d	0	0,00	0	0,00
		2017-07-24	2017-09-08		2017-12-11	1	19.997.810,04	1	19.997.810,04
RAZEM 2.2.2				2		1	19.997.810,04	1	19.997.810,04
3.1.2	Strategie niskoemisyjne w AO	2016-04-11	2016-04-18		2016-08-16	3	78.141.223,91	3	78.141.223,91
		2016-12-19	2016-12-29		2017-05-29	2	65.327.277,47	2	65.327.277,47
		2018-03-30	2018-04-13		2018-10-17	2	32.969.675,59	2	32.969.675,59
RAZEM 3.1.2				3		7	176.438.176,97	7	176.438.176,97
3.2.2	Efektywność energetyczna w budynkach publicznych AO	2016-12-12	2017-01-19		2017-08-29	20	24.491.605,41	12	15.629.166,49
		2018-03-07	2018-03-14		2018-10-15	13	10.363.216,40	11	9.382.262,12
RAZEM 3.2.2				2		33	34.854.821,81	23	25.011.428,61
5.3.3	Dziedzictwo kulturowe i kultura w AO	2016-06-01	2016-06-08		2016-11-28	6	9.573.066,98	5	7.413.839,63
		2018-03-12	2018-04-16		2018-10-29	3	3.215.963,54	3	3.215.963,54
RAZEM 5.3.3				2		9	12.789.030,52	8	10.629.803,17
9.1.2	Wsparcie kształcenia ogólnego w AO	2015-12-14	2015-12-21		2016-06-20	8	25.943.217,90	7	24.246.141,90
		2018-05-07	2018-05-14		2019-01-07	4	4.312.608,21	4	4.312.608,21
RAZEM 9.1.2				2		12	30.255.826,11	11	28.558.750,11
9.1.4	Wsparcie edukacji przedszkolnej w AO	2016-06-27	2016-07-04		2017-01-03	7	7.860.496,37	5	6.566.836,61
		2017-04-19	2017-04-26		n/d	1	279.650,00	0	0,00
		2018-05-21	2018-05-28		2019-03-25	5	3.113.921,99	5	3.113.921,99
RAZEM 9.1.4				3		13	11.254.068,36	10	9.680.758,60
9.2.2	Wsparcie kształcenia zawodowego w AO	2016-04-08	2016-04-18		2017-01-30	20	15.865.922,92	5	6.817.525,64
		2017-07-24	2017-07-31		2017-12-11	2	2.138.824,40	2	2.138.824,40
		2018-04-23	2018-04-30		2018-11-19	2	886.037,20	2	886.037,20
RAZEM 9.2.2				3		24	18.890.784,52	9	9.842.387,24
RAZEM				17		99	304.480.518,33	69	280.159.114,74

Źródło: opracowanie własne na podstawie SL2014

Kontraktacja i zatwierdzanie wniosków o płatność

Związek ZIT zobowiązany jest do realizacji wskaźników finansowych (dotyczących kontraktacji alokacji oraz zatwierdzania wniosków o płatność). Wskaźniki powyższe rokrocznie ustalone są przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju na podstawie planu opracowanego przez IZ RPO WO 2014-2020 w porozumieniu z IP ZIT.

Na koniec roku 2018 IP ZIT zobowiązana była do osiągnięcia następujących wartości wskaźników:

- **Kontraktacja na poziomie 78,88% dostępnej alokacji**
- **Zatwierdzone wnioski o płatność (w odniesieniu do wkładu UE) na poziomie 36% dostępnej alokacji.**

Według stanu na 31 grudnia 2018r. zrealizowano cele nałożone na Związek ZIT przez MliR. Kontraktacja wyniosła 84,51% dostępnej alokacji (cel nałożony przez MliR zrealizowany w ponad 107%), natomiast wkład UE w zatwierdzonych wnioskach o płatność wyniósł 36,51% dostępnej alokacji (co oznacza, iż cel MliR został zrealizowany w ponad 101%).⁷ Oznacza to, że zawarto umowy na łączną kwotę dofinansowania UE ponad 261 mln zł oraz zatwierdzono wnioski o płatność na kwotę blisko 113 mln zł (wkładu UE). Realizacja celów nałożonych na IP ZIT przez MliR pozwoliła na uniknięcie korekty finansowej nakładanej przez MliR na związki ZIT, które nie zrealizowały planów (pomniejszenie dotacji na funkcjonowanie związku ZIT z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna). Osiągnięcie założonego poziomu kontraktacji i zatwierdzania wniosków o płatność możliwe było dzięki przeprowadzeniu w jednym roku aż 6 konkursów równocześnie, zdecydowanemu przyspieszeniu zawierania umów z beneficjentami w ostatnim kwartale 2018 roku, prowadzonemu monitoringowi realizacji projektów oraz sprawnej współpracy pomiędzy IZ RPO WO 2014-2020 a IP ZIT.

Na koniec roku 2018 poziom kontraktacji alokacji przeznaczonych na ZIT osiągnął 84,51%, natomiast zatwierdzone wnioski o płatność (wkład UE) stanowiły 36,51% dostępnej alokacji.

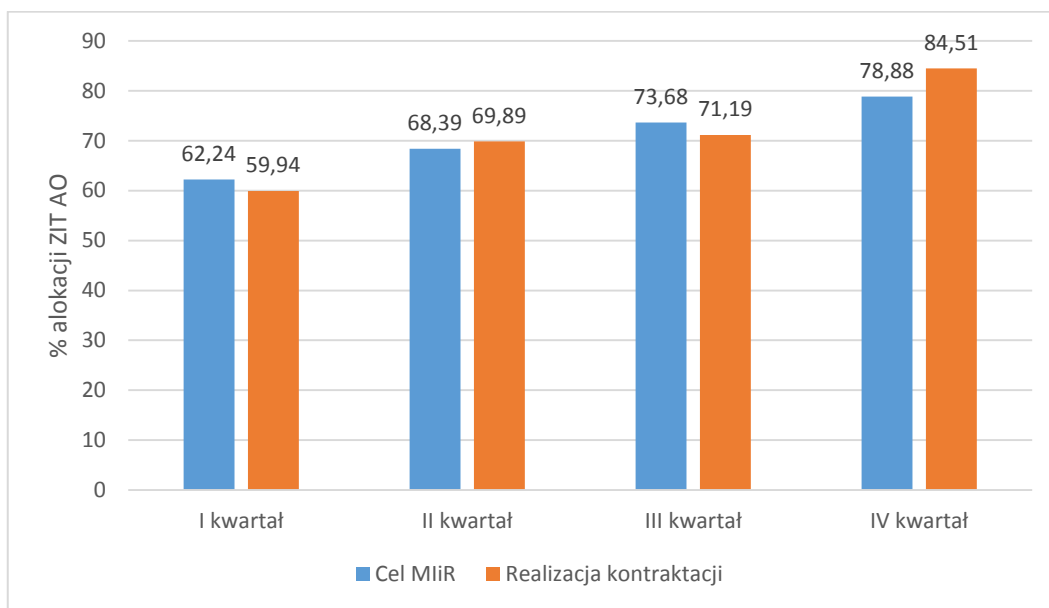
Zawarto umowy na łączną kwotę dofinansowania ponad 261 mln zł oraz zatwierdzono wnioski o płatność na kwotę blisko 113 mln zł (wkładu UE).

Poniżej przedstawiono jak kształtował się poziom kontraktacji i zatwierdzania wniosków o płatność w poszczególnych kwartałach 2018 roku.⁸

⁷ Do opisanego stopnia realizacji celów nałożonych przez MliR na koniec 2018 r. zastosowano kurs EUR z grudnia 2018r. tj. 4,3028

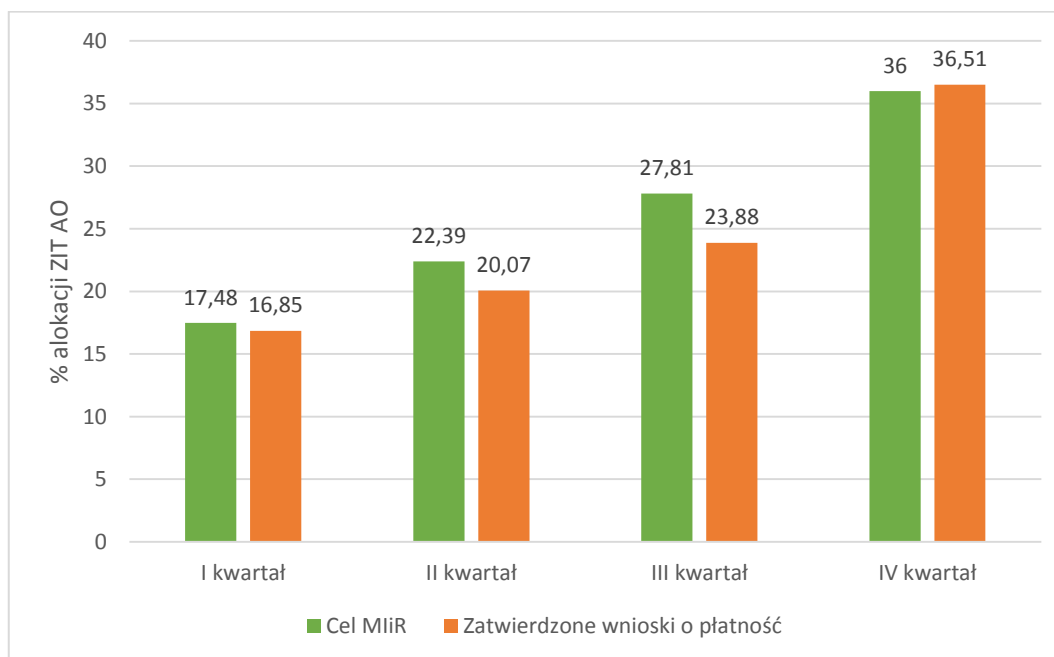
⁸ Do opisanego stopnia realizacji celów nałożonych przez MliR w poszczególnych kwartałach zastosowano kurs obowiązujący w danym kwartale.

Wykres 5 Kontraktacja jako % alokacji ZIT AO (realizacja i cele) wg kwartałów w 2018 r. (stan na 31.12.2018 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie SL 2014 oraz danych SAO

Wykres 6 Zatwierdzone wnioski o płatność jako % alokacji ZIT AO (realizacja i cele) według kwartałów w 2018 r. (stan na 31.12.2018 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie SL 2014 oraz danych SAO

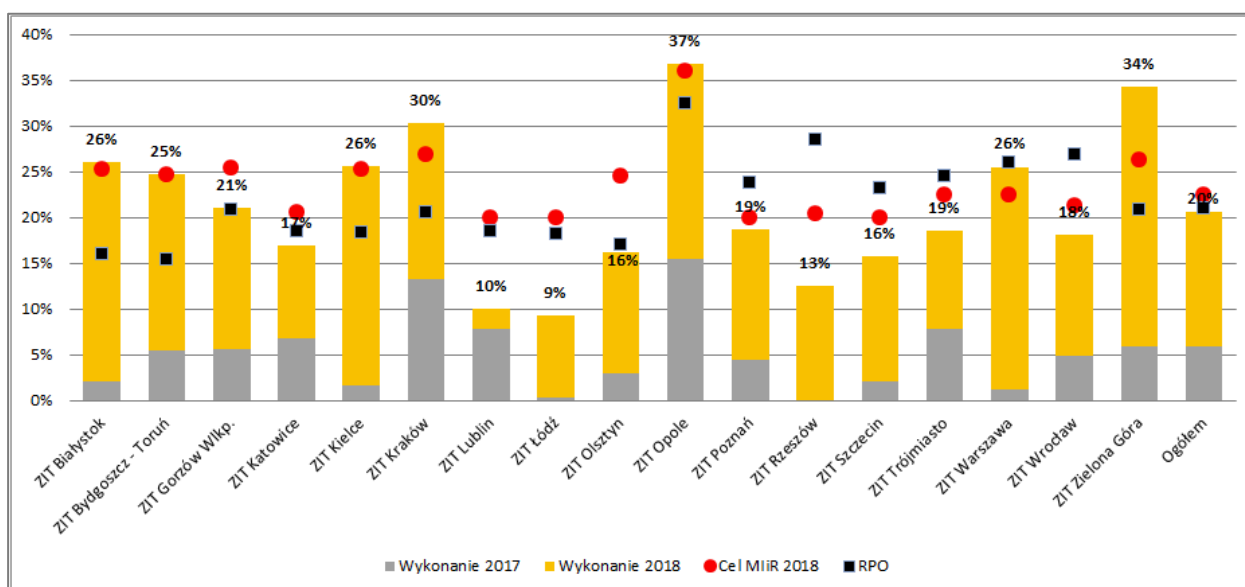
Porównując stopień kontraktacji oraz poziom zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach ZIT AO z wynikami pozostałych Związków ZIT w Polsce należy zauważyć, iż wyniki osiągnięte przez Aglomerację

Opolską plasują nas w czołówce zestawień. W zakresie kontraktacji wyższe wykonanie odnotowano jedynie w ZIT Kielce, ZIT Trójmiasto oraz ZIT Zielona Góra. Aż 8 z 18 Związków ZIT nie zrealizowało w tym zakresie celów nałożonych przez MliR, co wiązało się dla nich ze zmniejszeniem dotacji na funkcjonowanie Związku ZIT w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna.

Poziom zatwierdzania wniosków o płatność w AO był najwyższy w kraju. Jako jeden z 8 Związków ZIT Aglomeracja Opolska osiągnęła poziom oczekiwany przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju.

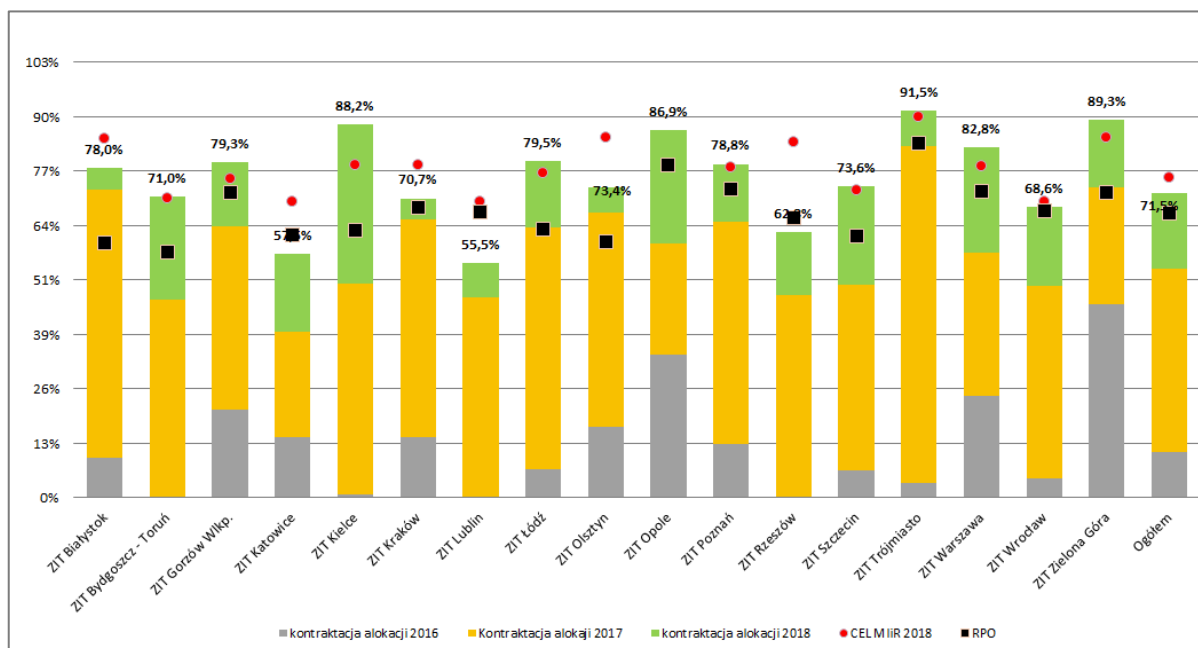
Poglądowo poziom kontraktacji i zatwierdzania wniosków o płatność dla wszystkich Związków ZIT przedstawiono na poniższych wykresach (z zastrzeżeniem, iż dane oparte są na stałym kursie Euro stosowanym przez MliR w związku z czym różnią się nieznacznie od danych IP ZIT, która stosuje zmienny kurs Euro zgodny z kursem stosowanym przez IZ RPOWO 2014-2020).

Wykres 7 Zatwierdzone wnioski o płatność jako % alokacji Związków ZIT

Źródło: Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju

Wykres 8 Kontraktacja jako % alokacji Związków ZIT

Źródło: Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju

Podpisane umowy o dofinansowanie

Według stanu na 31 grudnia 2018r. w ramach poddziałań ZIT **podpisano łącznie 53 umowy o dofinansowanie.**⁹

Wartość zadań realizowanych w ramach ZIT to blisko 360 mln zł. Z czego ponad 264 mln zł pochodzi ze środków UE.

Najwięcej umów, bo aż 21, podpisano w ramach poddziałania 3.2.2 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych Aglomeracji Opolskiej, natomiast zdecydowanie największą wartość mają umowy podpisane w ramach poddziałania 3.1.2 Strategie niskoemisyjne w Aglomeracji Opolskiej (zarówno wartość ogółem jak i w odniesieniu do wkładu UE).

W ramach alokacji EFRR podpisano 35 umów, natomiast w ramach alokacji EFS 18 umów.

Dofinansowanie UE w ramach EFRR wyniosło ponad 222 mln zł a w ramach środków pochodzących z EFS blisko 39 mln zł.

Szczegóły dotyczące umów zawartych i obowiązujących na dzień 31 grudnia 2018r. przedstawiono w poniższej tabeli.

⁹ Umowy obowiązujące na 31.12.2018r.

Tabela 5 Liczba i wartość umów w ramach alokacji ZIT (stan na 31.12.2018r.)

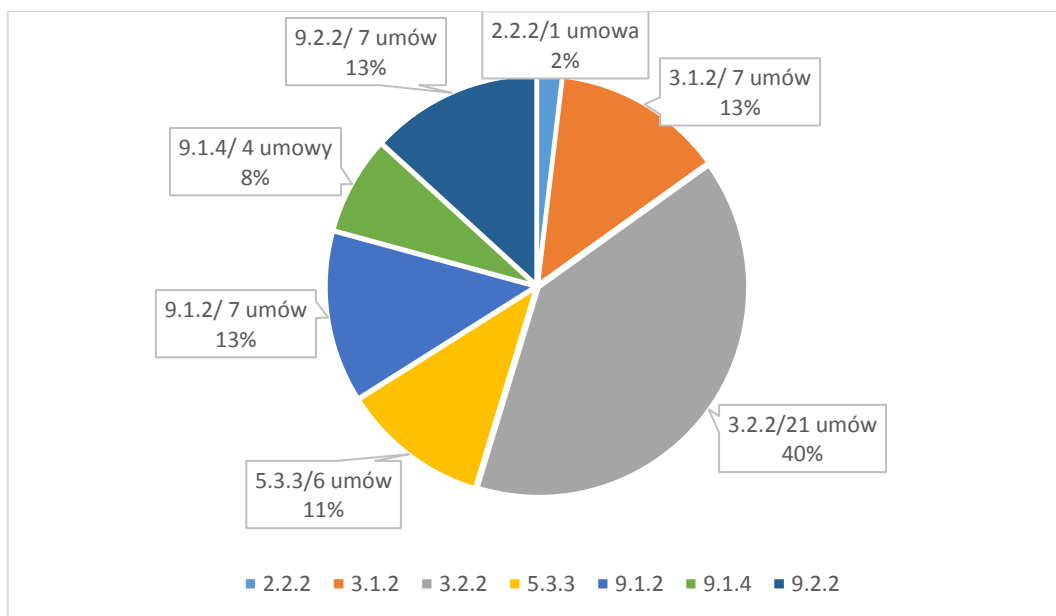
Poddziałanie	Liczba	Wartość ogółem (PLN)	Wydatki kwalifikowalne (PLN)	Dofinansowanie (PLN)	Wkład UE (PLN)
2.2.2 Przygotowanie terenów inwestycyjnych w AO	1	39.558.228,30	32.161.161,22	19.997.810,04	19.997.810,04
3.1.2 Strategie niskoemisyjne w AO	7	217.539.684,10	210.385.142,02	172.117.218,70	172.117.218,70
3.2.2 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych AO	21	39.882.322,31	33.840.241,43	21.959.152,17	21.959.152,17
5.3.3 Dziedzictwo kulturowe i kultura w AO	6	14.567.803,76	12.810.482,54	8.093.051,09	8.093.051,09
RAZEM EFRR	35	311.548.038,47	289.197.027,21	222.167.232,00	222.167.232,00
9.1.2 Wsparcie kształcenia ogólnego w AO	7	28.524.872,86	28.524.872,86	26.807.026,67	24.246.141,90
9.1.4 Wsparcie edukacji przedszkolnej w AO	4	6.729.027,55	6.729.027,55	5.718.936,11	5.718.936,11
9.2.2 Wsparcie kształcenia zawodowego w AO	7	10.536.882,42	10.536.882,42	9.469.962,47	8.956.350,04
RAZEM EFS	18	45.790.782,83	45.790.782,83	41.995.925,25	38.921.428,05
RAZEM	53	357 338 821,30	334 987 810,04	264 163 157,25	261 088 660,05

Źródło: opracowanie własne na podstawie SL2014

Biorąc pod uwagę umowy podpisane i obowiązujące na koniec 2018 roku (stan na 31.12.2018) do rozdysponowania w ramach alokacji ZIT pozostało 47.852.379,95 zł.¹⁰

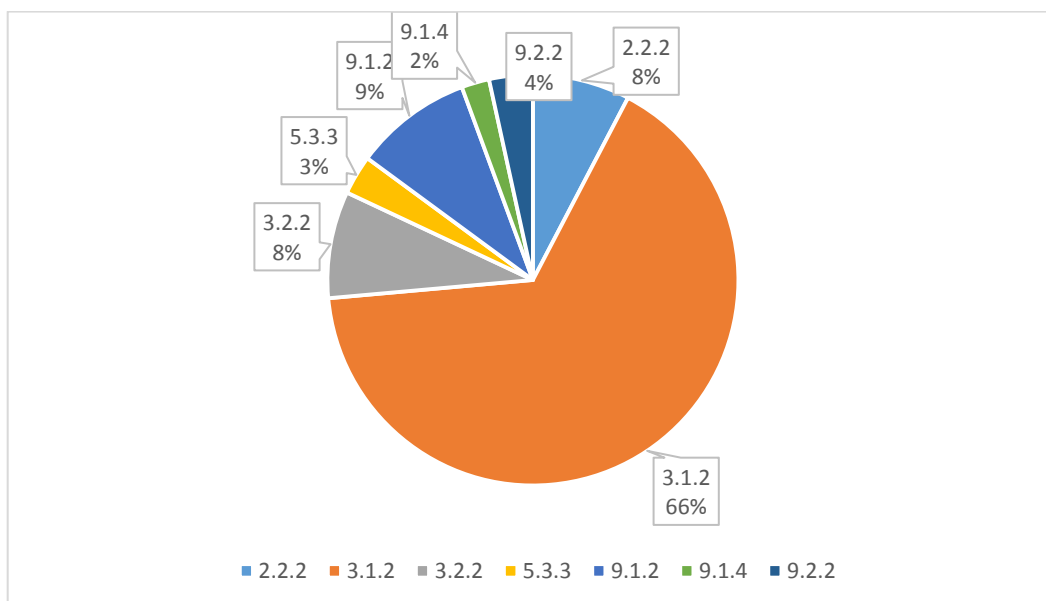
Wykres 9 Liczba podpisanych umów w podziałaniach ZIT (stan na 31.12.2018r.)

¹⁰ Wg kursu z grudnia 2018r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych SL2014

Wykres 10 Wkład UE w podpisanych umowach ZIT (stan na 31.12.2018r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych SL2014

Największą grupę beneficjentów umów podpisanych do końca 2018 roku stanowiły samorządy Aglomeracji Opolskiej, do których trafiło nieco ponad 61% środków UE w ramach podpisanych umów¹¹. Łącznie, gminy AO realizowały 32 spośród wszystkich projektów w ramach alokacji ZIT. Ponadto beneficjentami instrumentu ZIT są następujące podmioty:¹²

Jednostki samorządu terytorialnego:

¹¹ Dotyczy umów, w których beneficjentem jest gmina AO, nie dotyczy umów, w których Liderem jest powiat

¹² Dotyczy umów podpisanych do 31.12.2018r.

- Powiat Opolski (2 projekty)
- Powiat Krapkowicki (1 projekt)
- Województwo Opolskie (1 projekt)

Uczelnie:

- Politechnika Opolska (1 projekt)
- Uniwersytet Opolski (1 projekt)

Instytucje otoczenia biznesu:

- Park Naukowo Technologiczny w Opolu (1 projekt)
- Izba Rzemieśnicza w Opolu (1 projekt)

Podmioty opieki zdrowotnej:

- Szpital Wojewódzki w Opolu Sp. z o.o. (1 projekt)

Kościół i związki wyznaniowe:

- Parafia Katedralna P. W. Podwyższenia Krzyża Świętego (1 projekt)

Organizacje i instytucje edukacyjne i szkoleniowe:

- Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej – Opolskie Centrum Demokracji Lokalnej (1 projekt)
- Regionalny Zespół Placówek Wsparcia Edukacji (4 projekty)
- Wojewódzki Zakład Doskonalenia Zawodowego (1 projekt)

Podmioty prywatne:

- 5 projektów

Poniżej przedstawiono zestawienie umów podpisanych i obowiązujących według stanu na koniec roku 2018. Należy nadmienić, iż w I kwartale 2019 roku podpisane zostały kolejne umowy dla projektów wybranych do dofinansowania w konkursach przeprowadzonych w roku 2018.

Tabela 6 Zestawienie umów podpisanych w ramach ZIT AO (stan na 31.12.2018r.)

Lp.	Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Wydatki kwalifikowalne	Dofinansowanie	Wkład UE	Okres realizacji projektu
2.2.2 PRZYGOTOWANIE TERENÓW INWESTYCYJNYCH W AGLOMERACJI OPOLSKIEJ						
1	Budowa zaplecza wdrożeniowego i biurowego z przeznaczeniem na potrzeby małych i średnich przedsiębiorstw	PARK NAUKOWO – TECHNOLOGICZNY W OPOLU SP. Z O.O.	32 161 161,22	19 997 810,04	19 997 810,04	od 2018-02-01 do 2019-10-31
3.1.2 STRATEGIE NIEKSOEMISYJNE W AGLOMERACJI OPOLSKIEJ						
2	Budowa infrastruktury pieszo-rowerowej w powiecie opolskim – etap I	POWIAT OPOLSKI	7 363 764,24	6 259 199,59	6 259 199,59	od 2016-05-17 do 2018-01-31
3	Budowa ścieżek pieszo-rowerowych w Gminie Popielów i w Gminie Lewin Brzeski	GMINA POPIELÓW	12 685 509,86	10 782 683,38	10 782 683,38	od 2018-04-26 do 2020-09-30
4	Centrum Przesiadkowe w Gogolinie.	GMINA GOGOLIN	3 239 070,84	2 753 210,21	2 753 210,21	od 2015-03-12 do 2018-11-30
5	Czas na rower – Budowa ścieżek pieszo-rowerowych w Aglomeracji Opolskiej	MIASTO OPOLE	33 274 665,98	22 186 992,21	22 186 992,21	od 2018-04-30 do 2021-10-31
6	Bezpieczny transport w Opolu	MIASTO OPOLE	76 244 536,28	64 807 855,84	64 807 855,84	od 2015-09-11 do 2019-11-30
7	Budowa, rozbudowa i przebudowa infrastruktury niskoemisyjnego transportu publicznego w Opolu – etap I	MIASTO OPOLE	30 042 603,00	25 536 212,55	25 536 212,55	od 2017-04-03 do 2020-12-30
8	„Budowa infrastruktury pieszo – rowerowej w powiecie opolskim – etap II oraz budowa centrum przesiadkowego w Gminie Lewin Brzeski”	POWIAT OPOLSKI	47 837 117,37	39 791 064,92	39 791 064,92	od 2016-12-21 do 2021-12-31
3.2.2 EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA W BUDYNKACH PUBLICZNYCH AGLOMERACJI OPOLSKIEJ						
9	Termomodernizacja budynku Publicznego Przedszkola w Straduni.	GMINA WALCE	676 265,24	371 810,56	371 810,56	od 2017-04-06 do 2019-10-31
10	Termomodernizacja budynku Przedszkola Publicznego nr 2 w Ozimku	GMINA OZIMEK	2 158 618,68	1 185 081,66	1 185 081,66	od 2016-07-25 do 2018-09-26
11	Termomodernizacja budynku szkolnego przy ulicy Nowej 3 w Zdieszowicach (OśiGW) – segment G	GMINA ZDZIESZOWICE	1 312 912,08	1 115 975,25	1 115 975,25	od 2018-04-06 do 2020-09-30
12	Poprawa efektywności energetycznej w budynku Szkoły Podstawowej w Izbicko.	GMINA IZBICKO	1 812 105,06	1 070 410,45	1 070 410,45	od 2016-12-20 do 2019-10-31
13	Termomodernizacja budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Domecku.	GMINA KOMPRACHCICE	1 172 367,69	936 721,77	936 721,77	od 2018-10-01 do 2020-03-31

14	Przebudowa, termomodernizacja wraz z wymianą wewnętrznej instalacji c.o., c.w.u., energii elektrycznej oraz wymiana źródła ciepła w budynku Szkoły Publicznej przy ul. Klapacz 62 w Starych Siołkowicach	GMINA POPIELÓW	1 488 156,08	1 190 376,04	1 190 376,04	od 2016-12-08 do 2020-09-30
15	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej – budynków OSP w Gminie Lewin Brzeski	GMINA LEWIN BRZESKI	547 776,94	465 610,38	465 610,38	od 2017-11-28 do 2019-09-30
16	Termomodernizacja z przebudową budynku głównego Wydziału Budownictwa i Architektury Politechniki Opolskiej zlokalizowanego przy ulicy Katowickiej 48 w Opolu – etap 1	POLITECHNIKA OPOLSKA	4 468 782,31	2 500 000,00	2 500 000,00	od 2017-05-02 do 2019-02-28
17	Termomodernizacja obiektu Zespołu Szkół w Dobrzeniu Małym	GMINA DOBRZEŃ WIELKI	1 315 510,46	1 090 363,69	1 090 363,69	od 2019-04-01 do 2019-10-30
18	Termomodernizacja budynku Publicznego Przedszkola w Walcach	GMINA WALCE	436 326,03	370 877,13	370 877,13	od 2015-12-28 do 2018-08-06
19	Poprawa efektywności energetycznej budynku użyteczności publicznej PSP w Łosiowie	GMINA LEWIN BRZESKI	864 811,24	683 942,65	683 942,65	od 2016-12-08 do 2018-09-21
20	Zwiększenie efektywności energetycznej w Szpitalu Wojewódzkim w Opolu poprzez budowę mini elektrowni w oparciu o panele fotowoltaiczne, wymianę oświetlenia na energooszczędne, instalację wentylacji z odzyskiem ciepła	SZPITAL WOJEWÓDZKI W OPOLU SP Z O.O.	2 869 174,06	2 433 466,41	2 433 466,41	od 2014-05-29 do 2018-10-31
21	Termomodernizacja budynku klubu samorządowego z remizą OSP w Chrzęstowicach	GMINA CHRZĘSTOWICE	737 858,83	479 534,43	479 534,43	od 2018-02-22 do 2019-12-16
22	Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej – budynek Świetlicy Wiejskiej w Żelaznej	GMINA DĄBROWA	693 000,00	545 795,34	545 795,34	od 2017-09-01 do 2018-12-30
23	Termomodernizacja budynku Ośrodka Kultury w Niemodlinie z dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych – V oraz VI etap.	GMINA NIEMODLIN	2 718 224,58	1 199 824,32	1 199 824,32	od 2017-12-13 do 2018-11-19
24	Termomodernizacja obiektu PSP nr 14 w Opolu – etap I	MIASTO OPOLE	2 191 647,86	1 199 927,20	1 199 927,20	od 2019-02-01 do 2019-12-31
25	ekoZamek Moszna- termomodernizacja budynku zamku przy ul. Zamkowej 1 w Mosznej	WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE	2 204 298,70	1 185 674,38	1 185 674,38	od 2017-01-31 do 2019-07-31
26	Zwiększenie efektywności energetycznej w budynku OKIS w Prószkowie w zakresie termomodernizacji, przebudowy oraz nadbudowy.	GMINA PRÓSZKÓW	1 087 247,18	924 160,09	924 160,09	od 2018-11-02 do 2019-09-29
27	Termomodernizacja wraz z wymianą źródeł światła w obiektach użyteczności publicznej Gminy Krapkowice, w tym: PSP Nr 1 w Krapkowicach i ZSP w Kórnicy	GMINA KRAPKOWICE	1 863 139,24	1 197 066,96	1 197 066,96	od 2017-07-03 do 2019-12-30

28	Termomodernizacja budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Kamieniu Śląskim.	GMINA GOGOLIN	1 134 573,08	612 669,45	612 669,45	od 2015-12-23 do 2017-12-31
29	Modernizacja energetyczna budynku szkoły w Tarnowie Opolskim	GMINA TARNÓW OPOLSKI	2 087 446,09	1 199 864,01	1 199 864,01	od 2016-07-19 do 2018-02-09
5.3.3 DZIEDZICTWO KULTUROWE I KULTURA W AGLOMERACJI OPOLSKIEJ						
30	Przebudowa i zagospodarowanie Wzgórza Uniwersyteckiego.	UNIWERSYTET OPOLSKI	712 764,58	477 576,41	477 576,41	od 2016-06-01 do 2017-12-31
31	Z szacunku dla przeszłości zadbajmy o przyszłość. Konserwacja i renowacja elewacji prezbiterium Katedry pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Opolu – etap IV zamykający.	PARAFIA KATEDRALNA P.W. PODWYŻSZENIA KRZYŻA ŚWIĘTEGO	1 872 531,61	1 160 969,62	1 160 969,62	od 2019-01-02 do 2020-06-30
32	Przebudowa i adaptacja na cele edukacyjno-kulturalne zabytkowego budynku Szkoły Podstawowej w Skorogoszczy	GMINA LEWIN BRZESKI	3 551 389,17	2 217 487,40	2 217 487,40	od 2016-06-01 do 2018-09-30
33	Zagospodarowanie budynku zabytkowego spichlerza w Broźcu.	GMINA WALCE	1 145 550,13	973 717,61	973 717,61	od 2016-04-14 do 2018-11-30
34	Rewitalizacja obiektów zabytkowych – Wieży Bramy Górnej i murów obronnych wraz z otoczeniem w celu ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego Krapkowic	GMINA KRAPKOWICE	997 500,00	747 473,47	747 473,47	od 2016-05-12 do 2019-04-30
35	Dawne Opole – rewaloryzacja obiektów dziedzictwa kulturowego na obszarze dawnego Zamku Górnego i jego okolic	MIASTO OPOLE	5 319 145,34	2 499 644,57	2 499 644,57	od 2016-10-02 do 2018-12-30
9.1.2 WSPARCIE KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO W AGLOMERACJI OPOLSKIEJ						
36	Kolekcjonerzy wiedzy – mistrzowie eksperymentów	FUNDACJA ROZWOJU DEMOKRACJI LOKALNEJ	4 576 362,90	4 165 466,90	3 889 908,46	od 2016-06-01 do 2018-06-30
37	Nowoczesne nauczanie naturalny wzrost kompetencji	POWIAT KRAPKOWICKI	993 483,75	943 809,56	844 461,18	od 2016-12-01 do 2019-10-31
38	Akademia kompetencji kluczowych w Aglomeracji Opolskiej	INSTYTUT BADAWCZO – SZKOLENIOWY SP. Z O.O.	3 126 364,70	2 966 488,70	2 657 409,99	od 2017-01-01 do 2018-12-31
39	Odkrywczy Sekretów Nauki AO – Wzrost kompetencji uczniów i nauczycieli szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych na obszarze Aglomeracji Opolskiej	REGIONALNY ZESPÓŁ PLACÓWEK WSPARCIA EDUKACJI	4 970 882,93	4 677 482,93	4 225 250,49	od 2016-08-01 do 2018-08-31
40	Młodzi Odkrywczy Sekretów Nauki AO – obszar I – Wzrost kompetencji uczniów i nauczycieli szkół podstawowych na obszarze Aglomeracji Opolskiej	REGIONALNY ZESPÓŁ PLACÓWEK WSPARCIA EDUKACJI	4 951 211,17	4 683 211,17	4 208 529,49	od 2016-08-01 do 2018-11-30

41	Młodzi Odkrywczy Sekretów Nauki AO – obszar II – Wzrost kompetencji uczniów i nauczycieli szkół podstawowych na obszarze Aglomeracji Opolskiej	REGIONALNY ZESPÓŁ PLACÓWEK WSPARCIA EDUKACJI	4 950 382,32	4 682 382,32	4 207 824,97	od 2016-08-01 do 2018-11-30
42	Młodzi Odkrywczy Sekretów Nauki AO – obszar III – Wzrost kompetencji uczniów i nauczycieli szkół podstawowych na obszarze Aglomeracji Opolskiej	REGIONALNY ZESPÓŁ PLACÓWEK WSPARCIA EDUKACJI	4 956 185,09	4 688 185,09	4 212 757,32	od 2016-08-01 do 2018-11-30
9.1.4 WSPARCIE EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ W AGLOMERACJI OPOLSKIEJ						
43	Właściwe wsparcie, właściwy rozwój – zwiększenie ilości miejsc edukacji przedszkolnej oraz rozszerzenie programu nauczania w niepublicznym Przedszkolu „Kraina Marzeń”	GRZEGORZ TARKA	405 124,55	344 355,86	344 355,86	od 2017-09-01 do 2019-08-31
44	Przedszkole dla wszystkich przyjazne – wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci w przedszkolach 15 gmin należących do Aglomeracji Opolskiej	MIASTO OPOLE	3 529 925,00	2 999 925,00	2 999 925,00	od 2017-09-01 do 2019-08-29
45	Przedszkola na wymiar – utworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego oraz wydłużenie czasu pracy przedszkoli w 8 gminach Aglomeracji Opolskiej	MIASTO OPOLE	1 945 353,00	1 653 324,00	1 653 324,00	od 2016-07-01 do 2018-12-30
46	Przedszkole – tutaj wszystko się zaczyna!	CENTRUM KREATYWNOŚCI KAROLINA MYSIURA-WOJTUŚ	848 625,00	721 331,25	721 331,25	od 2016-09-01 do 2018-08-31
9.2.2 WSPARCIE KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO W AGLOMERACJI OPOLSKIEJ						
47	Akademia opolskich kwalifikacji zawodowych	IZBA RZEMIEŚNICZA W OPOLU	683 405,30	615 064,76	580 894,50	od 2017-03-01 do 2018-08-31
48	LICEALISTA NA RYNKU PRACY – ZDOBYWANIE KWALIFIKACJI I KOMPETENCJI ZAWODOWYCH PRZEZ UCZNIÓW SZKÓŁ LICEALNYCH MIASTA OPOŁA	MIASTO OPOLE	2 054 656,01	1 849 190,40	1 746 457,60	od 2018-02-28 do 2021-01-31
49	Wzmocnienie jakości kształcenia zawodowego na kierunkach medyczno-społecznych w Szkołach Policealnych TEB Edukacja w Opolu	TEB EDUKACJA SP Z O.O.	461 608,00	415 447,20	392 366,80	od 2018-02-01 do 2020-01-31
50	Nowe kwalifikacje mieszkańców Aglomeracji Opolskiej – nowe możliwości dla regionu.	WZDZ	703 100,00	632 790,00	597 635,00	od 2017-03-01 do 2019-02-28
51	Kształcenie zawodowe dla rynku pracy – 1	MIASTO OPOLE	2 794 777,26	2 514 105,26	2 375 560,67	od 2017-01-01 do 2019-10-31
52	Kształcenie zawodowe dla rynku pracy – 3	MIASTO OPOLE	2 875 135,25	2 586 664,25	2 443 864,96	od 2019-01-01 do 2021-02-28
53	Kierowcy pilnie poszukiwani!	D-H DAWID HARYNEK	964 200,60	856 700,60	819 570,51	od 2017-02-01 do 2019-06-30

Źródło: opracowanie własne na podstawie SL2014

Wszystkie gminy Aglomeracji Opolskiej skorzystały dotychczas ze środków ZIT: jako beneficjenci projektów lub jako partnerzy większych zintegrowanych inwestycji realizowanych w formule partnerskiej.

Wdrażanie projektów partnerskich, w których kilka gmin realizuje zintegrowane działania ponad podziałami administracyjnymi jest szczególnie istotne. Projekty takie są niewątpliwie bardziej skomplikowane zarówno w fazie przygotowania jak i wdrażania, wymagają dużego nakładu pracy oraz sprawnej koordynacji. Z wielu względów mają jednak przewagę nad projektami indywidualnymi. Przynajmniej w pierwszym doskonale wpisują się w ideę zintegrowanych inwestycji terytorialnych: pozwalają na realizację powiązanych ze sobą, zintegrowanych i komplementarnych działań w tym samym czasie, dzięki czemu możliwa jest realizacja celu i rozwiązanie problemu na obszarze większym niż jedna gmina. Ponadto projekty partnerskie uczą wspólnego działania i stanowią często wstęp do dalszej intensywnej współpracy. Mniejszym gminom dają możliwość realizacji zadań, które poza projektem partnerskim nie miałyby szansy na uzyskanie dofinansowania.

W ramach alokacji ZIT EFRR projekty partnerskie realizowane są w poddziałaniu 3.1.2 Strategie niskoemisyjne w Aglomeracji Opolskiej. Na 7 zadań, dla których podpisano umowy do 31 grudnia 2018r. 4 projekty są projektami partnerskimi. Liderami w przedmiotowych zadaniach są: Powiat Opolski (2 zadania), Gmina Popielów (1 zadanie) oraz Miasto Opole (1 zadanie). Łącznie, w ich realizację zaangażowanych jest 15 samorządów Aglomeracji Opolskiej, które wspólnie realizują zadania o wartości ponad 100 mln złotych (w tym dofinansowanie UE nieco ponad 79 mln zł.).

Tabela 7 Projekty partnerskie realizowane w ramach poddziałania 3.1.2 Strategie niskoemisyjne w Aglomeracji Opolskiej

Tytuł projektu	Wydatki kwalifikowalne	Wkład UE	Lider	Partnerzy (gminy AO)
Budowa infrastruktury pieszo-rowerowej w powiecie opolskim – etap I	7 363 764,24	6 259 199,59	Powiat Opolski	Dobrzeń Wielki Popielów
Budowa ścieżek pieszo-rowerowych w Gminie Popielów i w Gminie Lewin Brzeski	12 685 509,86	10 782 683,38	Gmina Popielów	Popielów Lewin Brzeski
Czas na rower - Budowa ścieżek pieszo-rowerowych w Aglomeracji Opolskiej	33 274 665,98	22 186 992,21	Miasto Opole	Krapkowice Prószków Dobrzeń Wielki Komprachcice Gogolin Tarnów Opolski Strzeleczy
„Budowa infrastruktury pieszo – rowerowej w powiecie opolskim – etap II oraz budowa centrum przesiadkowego w Gminie Lewin Brzeski”	47 837 117,37	39 791 064,92	Powiat Opolski	Lewin Brzeski Chrzastowice Komprachcice Łubniany Prószków Tarnów Opolski Tułowice Turawa

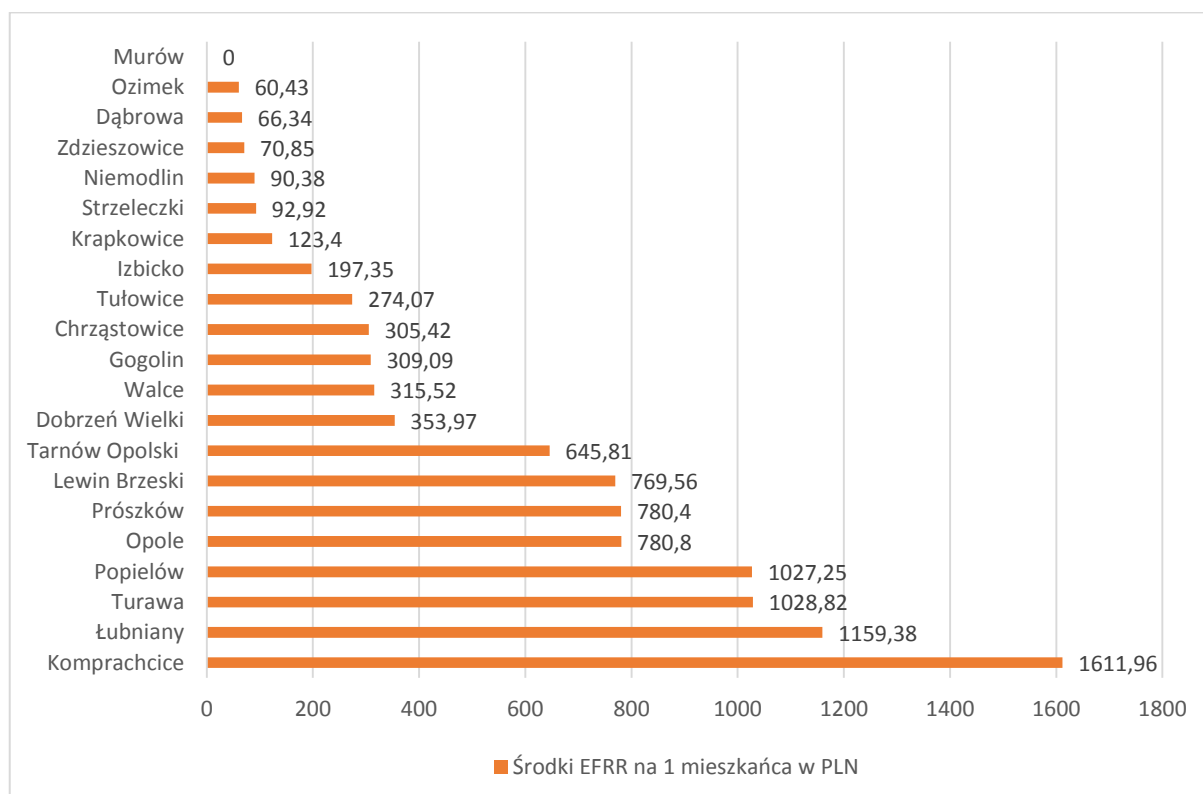
Źródło: opracowanie własne na podstawie SL2014

Aktywność samorządów w pozyskiwaniu środków **EFRR** w ramach ZIT jest zróżnicowana. Co istotne – nie zależy zasadniczo od wielkości gminy. Część gmin zdecydowała się głównie na udział w projektach partnerskich – dzięki temu zyskała wymierne wsparcie bez konieczności zapewnienia potencjału instytucjonalnego do koordynacji dużych działań infrastrukturalnych.

Biorąc pod uwagę wartość pozyskanego wsparcia UE zdecydowanym liderem jest Miasto Opole. Realizuje duże projekty infrastrukturalne w każdym z poddziałań EFRR (poza poddziałaniem 2.2.2 Przygotowanie terenów inwestycyjnych w Aglomeracji Opolskiej). Jednak zestawiając wartość pozyskanego wsparcia UE z liczbą mieszkańców poszczególnych gmin Aglomeracji Opolskiej można dojść do wniosku, że **mniejsze gminy Aglomeracji doskonale wykorzystały szansę jaką są zintegrowane inwestycje terytorialne**. Najwyżej w takim zestawieniu plasuje się Gmina Komprachcice, która indywidualnie realizowała projekt dotyczący termomodernizacji budynku szkoły podstawowej w Domecku oraz występuje w roli partnera dwóch dużych zintegrowanych projektów z zakresu gospodarki niskoemisyjnej: *Czas na rower* (Lider – Miasto Opole) oraz *Budowa infrastruktury pieszo – rowerowej w powiecie opolskim – etap II oraz budowa centrum przesiadkowego w Gminie Lewin Brzeski* (Lider – Powiat Opolski).

Aktywność gmin AO w pozyskiwaniu środków UE (EFRR) w przeliczeniu na 1 mieszkańca obrazuje poniższy wykres.¹³

Wykres 11 Środki EFRR w ramach ZIT w przeliczeniu na 1 mieszkańca w podziale na gminy AO

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych SL2014, SYZYF oraz GUS (baza demografia, dostęp 30.04.2019r.)

¹³ METODOLOGIA: liczba mieszkańców według stanu na 31.12.2018r. (dane GUS). Do obliczeń przyjęto wszystkie projekty indywidualne, których beneficjentami są gminy Aglomeracji Opolskiej (współfinansowane z EFRR), dla których umowy podpisano do dnia 31.12.2018r. W przypadku projektów partnerskich kwota wkładu UE dla każdej z gmin na podstawie wniosku o dofinansowanie projektu (karty lidera oraz partnerów projektu).

Gmina Murów do 31 grudnia 2018 roku nie zawarła żadnej umowy o dofinansowanie w ramach ZIT, jednak w ramach konkursu w poddziałaniu 5.3.3 Dziedzictwo kulturowe i kultura, dla którego nabór prowadzony był w 2018 roku, gmina złożyła projekt wybrany do dofinansowania (umowa podpisana 30 stycznia 2019r.). Biorąc pod uwagę wartość dofinansowania UE w ramach przedmiotowego projektu przypadającą na gminę Murów, wartość środków EFRR pozyskanych przez gminę na 1 mieszkańca wynosi 204,36 zł.

W przypadku alokacji EFS (tj. poddziałania 9.1.2; 9.1.4 oraz 9.2.2) gminy Aglomeracji Opolskiej nastawione są na udział w dużych zintegrowanych projektach, których działania skierowane są bezpośrednio do placówek edukacyjnych z terenu gminy i/ lub do mieszkańców. Jedynym samorządem Aglomeracji Opolskiej, który występuje w roli Lidera projektu współfinansowanego z EFS¹⁴ jest Miasto Opole (beneficjent 5 projektów, w tym 3 partnerskie, 2 indywidualne ale ze wsparciem skierowanym również do innych gmin AO). Pozostałe gminy występują w roli partnera projektu lub korzystają z jego efektów (objęte są działaniami projektu). Biorąc pod uwagę specyfikę projektów współfinansowanych z EFS, które wymagają znacznych nakładów pracy oraz specjalistycznych metod pracy z beneficjentami ostatecznymi, wydaje się, iż podejście polegające na realizacji dużych, zintegrowanych projektów, w których wszyscy uczestnicy otrzymują podobne wsparcie (z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb wynikających z diagnozy) jest właściwe i pozwala na optymalizację kosztów i nakładów pracy przy równoczesnym zapewnieniu najwyższej jakości wsparcia o charakterze systemowym. W roli partnerów projektów realizowanych przy wsparciu EFS aktywny udział biorą również opolskie uczelnie – Politechnika Opolska oraz Uniwersytet Opolski. Włączenie środowiska akademickiego w proces kształcenia i edukacji dzieci oraz młodzieży jest niezwykle istotny. Podnosi również wartość merytoryczną oferowanego wsparcia.

Na uwagę zasługują dwaj najbardziej aktywni beneficjenci (liderzy) projektów realizowanych w ramach poddziałań ZIT współfinansowanych z EFS: Miasto Opole oraz Regionalny Zespół Placówek Wsparcia Edukacji (jednostka Samorządu Województwa Opolskiego). Podmioty te, z racji doświadczenia oraz potencjału instytucjonalnego, predestynowane są do roli lidera dużych przedsięwzięć i rolę taką przyjmują. Realizują 9 spośród 18 projektów współfinansowanych z EFS w ramach poddziałania 9.1.2, 9.1.4 oraz 9.2.2, a z ich efektów korzystają wszystkie gminy Aglomeracji Opolskiej. Wartość wydatków kwalifikowanych w ramach projektów realizowanych przez dwóch powyższych beneficjentów to ponad 33 mln zł (72,13 % wydatków kwalifikowanych ogółem w poddziałaniach EFS), a wartość wkładu UE w realizowanych projektach to nieco ponad 28 mln zł.

Wskaźniki przypisane do realizacji w ramach poddziałań ZIT

Na podstawie *Porozumienia* zawartego pomiędzy IZ RPO WO 2014-2020 a IP ZIT oraz IP WUP, Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska odpowiada za monitoring wskaźników przypisanych do realizacji w ramach poddziałań ZIT. Wskaźniki oraz ich wartości pośrednie i docelowe wskazane zostały

¹⁴ Stan na 31.12.2018r. W roku 2019 Gmina Murów podpisała umowę o dofinansowanie projektu w ramach poddziałania 9.1.2

w załączniku do niniejszego porozumienia. Monitoring wskaźników odbywa się w cyklu miesięcznym. Poniżej przedstawiono zestawienia wskaźników produktu i rezultatu (oddzielnie EFRR oraz EFS) przypisanych poddziałaniom ZIT wraz z wartościami zrealizowanymi na koniec 2018r. W ramach zestawień dokonano podziału osiągniętych wartości wskaźników na te wykazane w podpisanych umowach o dofinansowanie oraz na wartości zadeklarowane w zatwierdzonych wnioskach o płatność.

Tabela 8 Wskaźniki produktu i rezultatu – zakres EFRR

Pddz.	Nazwa wskaźnika [jednostka]	Wartość pośrednia [2018 r.]	Wartość docelowa [2023 r.]	UMOWY			WNIOSKI O PŁATNOŚĆ		
				Stan na 31.12.2018	% [do 2018r.]	% [do 2023]	Stan na 31.12.2018	% [do 2018r.]	% [do 2023]
2.2.2	Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych [ha]	0	3	3	n/d	100%	0	n/d	0%
3.1.2	Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź” [szt.]	1	6	10	1000%	167%	2	200%	33%
	Długość ścieżek rowerowych [km]	14	95	94,23	673,07%	99,19%	12,94	92,43%	13,62%
	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO ₂]	n/d	6 100	1 300,87	n/d	21%	0	n/d	0%
3.2.2	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków [szt.]	5	30	26	520%	87%	9	180%	30%
	Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych [kWh/rok]	n/d	23 980 845	10 093 255,13	n/d	42%	0	n/d	0%
	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO ₂]	n/d	7 200	3 030,67	n/d	42%	0	n/d	0%
5.3.3	Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem w podpisanych umowach [szt.]	2	n/d	9	450%	n/d			
	Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem [szt.]	0	5	9	n/d	180%	2	n/d	40%
	Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne [odwiedziny/rok]	n/d	25 000	16 695	n/d	66,8%	0	n/d	0%

Wskaźniki zaznaczone kolorem stanowią ramy wykonania

Źródło: opracowanie własne na podstawie monitoringu wskaźnikowego IZ RPO WO 2014-2020 (stan na 31.12.2018r.)

Tabela 9 Wskaźniki produktu i rezultatu – zakres EFS

Pddz.	Nazwa wskaźnika [jednostka]	Wartość pośrednia [2018 r.]	Wartość docelowa [2023 r.]	UMOWY			WNIOSKI O PŁATNOŚĆ		
				Stan na 31.12.2018	% [do 2018r.]	% [do 2023]	Stan na 31.12.2018	% [do 2018r.]	% [do 2023]
Wskaźniki produktu									
9.1.2	Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie [osoby]	n/d	710	867	n/d	122%	1380	n/d	194%
	Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie [osoby]	n/d	700	94	n/d	13%	135	n/d	19%
	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy w programie [osoby]	n/d	11 460	11 769	n/d	103%	24 143	n/d	211%
	Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych [szt.]	70	146	67	95,71%	46%	54	77,14%	37%
	Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie [szt.]	n/d	146	181	n/d	124%	166	n/d	114%
	Liczba osób pochodzących z obszarów wiejskich [osoby]	600	6 200	6 841	1 140%	110%	13 415	2 235,8%	216%
	Wskaźniki rezultatu								
	Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu [%]	n/d	95,00	95,8%	n/d		45,5%	n/d	
	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne niezbędne na rynku pracy po opuszczeniu programu [%]	n/d	85,00	96,6%	n/d		35,6%	n/d	

Pddz.	Nazwa wskaźnika [jednostka]	Wartość pośrednia [2018 r.]	Wartość docelowa [2023 r.]	UMOWY			WNIOSKI O PŁATNOŚĆ		
				Stan na 31.12.2018	% [do 2018r.]	% [do 2023]	Stan na 31.12.2018	% [do 2018r.]	% [do 2023]
	Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych [%]	n/d	100,00	100,0%	n/d		85,2%	n/d	
	Liczba szkół, w których pracownice przedmiotowe wykorzystują doposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych [%]	n/d	100,00	101,1%	n/d		31,3%	n/d	
Wskaźniki produktu									
	Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej [osoby]	n/d	4 800	4 069	n/d	85%	3 966	n/d	83%
	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie [szt.]	n/d	15	238	n/d	1 587%	225	n/d	1 500%
9.1.4	Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie [osoby]	n/d	200	104	n/d	52%	102	n/d	51%
	Liczba osób pochodzących z obszarów wiejskich [osoby]	480	2 100	3 079	641,46%	147%	2 144	446,66%	102%
Wskaźniki rezultatu									
	Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu [%]	n/d	95,00	100%	n/d		2%	n/d	
Wskaźniki produktu									
9.2.2	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie [osoby]	n/d	48	105	n/d	219%	40	n/d	83%
	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w programie [osoby]	n/d	2 000	1 558	n/d	78%	904	n/d	45%

Pddz.	Nazwa wskaźnika [jednostka]	Wartość pośrednia [2018 r.]	Wartość docelowa [2023 r.]	UMOWY			WNIOSKI O PŁATNOŚĆ		
				Stan na 31.12.2018	% [do 2018r.]	% [do 2023]	Stan na 31.12.2018	% [do 2018r.]	% [do 2023]
	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy [osoby]	n/d	1600	856	n/d	54%	87	n/d	5%
	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy w programie [osoby]	n/d	155	0	n/d	0%	0	n/d	0%
	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego [szt.]	n/d	15	26	n/d	173%	6	n/d	40%
	Liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie [osoby]	n/d	500	731	n/d		131	n/d	
	Liczba osób pochodzących z obszarów wiejskich [osoby]	300	1 200	1 943	648%	162%	639	213%	53%
Wskaźniki rezultatu									
	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu [%]	n/d	95,00	100%	n/d		21,21%	n/d	
	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących wyposażenie zakupione dzięki EFS [%]	n/d	100,00	88,5%	n/d		0	n/d	
	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia [%]	n/d	30,00	81,7%	n/d		74,78%	n/d	

Pddz.	Nazwa wskaźnika [jednostka]	Wartość pośrednia [2018 r.]	Wartość docelowa [2023 r.]	UMOWY			WNIOSKI O PŁATNOŚĆ		
				Stan na 31.12.2018	% [do 2018r.]	% [do 2023]	Stan na 31.12.2018	% [do 2018r.]	% [do 2023]
	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne niezbędne na rynku pracy po opuszczeniu programu [osoby]	n/d	85,00	0	n/d		0	n/d	

Wskaźniki zaznaczone kolorem stanowią ramy wykonania

Źródło: opracowanie własne na podstawie monitoringu wskaźnikowego IZ RPO WO 2014-2020 (stan na 31.12.2018r.)

W przypadku wskaźników EFRR największe zagrożenie realizacji wartości docelowych zaplanowanych do osiągnięcia w roku 2023 dotyczy dwóch mierników:

- Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [*tony równoważnika CO₂*] – dotyczy poddziałania 3.1.2 oraz 3.2.2.
- Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych [*kWh/rok*] – dotyczy poddziałania 3.2.2.

Wskaźniki powyższe nie stanowią ram wykonania. Trudności z osiągnięciem ich wartości docelowych dotyczą całego RPO WO 2014-2020. W przypadku wskaźnika *Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych* w roku 2023 prognozuje się realizację wskaźnika na poziomie 63% wartości docelowej (tj. 7 592 ton równoważnika CO₂) dla poddziałania 3.1.2 oraz 59% wartości docelowej (tj. 16 100 ton równoważnika CO₂) dla poddziałania 3.2.2.¹⁵ Główną przyczyną takiego zagrożenia jest nietrafna metodologia szacowania wartości docelowej wskaźnika, w której koszt jednostkowy wyliczono w oparciu o doświadczenia POIiŚ 2007-2013 (duże projekty wykazujące wysokie wartości wskaźników). Równocześnie IZ RPO WO 2014-2020 nie wskazała wnioskodawcom jednej wspólnej metodologii szacowania wskaźnika na etapie przygotowywania dokumentacji konkursowej, co spowodowało niejednolite podejście do ustalania wartości docelowej dla poszczególnych inwestycji. Biorąc pod uwagę pozostałą w ramach poddziałania 3.1.2 oraz 3.2.2 alokację oraz wynikający z podpisanych dotychczas umów jednostkowy koszt wskaźnika, nie jest możliwe zrealizowanie wartości docelowej określonej w Porozumieniu zawartym pomiędzy IZ RPO WO 2014-2020 a IP ZIT (oraz IP WUP) oraz wartości docelowej określonej dla całego programu operacyjnego.

Z dotychczasowego przebiegu wdrażania poddziałania 3.2.2 można wnioskować o możliwych problemach w osiągnięciu końcowych wartości wskaźnika *Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych*. Według stanu na koniec roku 2018 przedmiotowy wskaźnik w podpisanych umowach (według deklaracji beneficjentów) zrealizowany został na poziomie 42% wartości docelowej na rok 2023. Biorąc pod uwagę wartość alokacji pozostałą w poddziałaniu oraz koszt jednostkowy wskaźnika na podstawie już zawartych umów, nie będzie możliwe zrealizowanie 100% wartości docelowej.

W roku 2018 IP ZIT prowadziła negocjacje z IZ RPO WO 2014-2020 dotyczące zmniejszenia wartości docelowej dwóch najbardziej problematycznych wskaźników. Na podstawie ankiet przeprowadzonych wśród gmin stowarzyszonych w Aglomeracji Opolskiej wykazano, iż istnieje duży potencjał absorpcyjny zarówno w poddziałaniu 3.1.2 jak i poddziałaniu 3.2.2. O ile planowane przez samorządy inwestycje pozwolą na osiągnięcie wartości docelowej wskaźników dotyczących długości ścieżek rowerowych czy liczby zmodernizowanych budynków, nie pozwolą one na zrealizowanie wartości docelowej wskaźnika dotyczącego spadku emisji gazów cieplarnianych i zmniejszenia rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach użyteczności publicznej. W toku negocjacji, IZ RPO WO nie wyraziła zgody na zmniejszenie wartości dwóch powyższych wskaźników w Porozumieniu. Ponieważ jednak problem dotyczy całego RPO WO 2014-2020 podejmowane będą próby renegocjacji zapisów programu w powyższym zakresie.

¹⁵ Ewaluacja mid-term dotycząca postępu rzeczowego RPO WO 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy (PROJEKT), Opole 2019r.

Część wskaźników przypisanych do realizacji w ramach EFS już dziś jest przekroczone. Dotyczy to wskaźników liczby nauczycieli objętych wsparciem w programie (9.1.2), liczby szkół, których pracownie przedmiotowe zostały wyposażone w programie (9.1.2), liczby osób pochodzących z obszarów wiejskich (we wszystkich poddziałaniach EFS znaczące przekroczenia). Ponadto przekroczony został (w podpisanych umowach) wskaźnik pokazujący liczbę miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie (zaplanowano 15, stan na koniec roku 2018 – 238). W poddziałaniu 9.2.2 znacząco przekroczone wskaźnik produktu dotyczący liczby nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie oraz liczby szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego.

Są również wskaźniki, których wykonanie znacząco odbiega od pierwotnych założeń. Dotyczą one: liczby nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie (poddziałanie 9.1.2), gdzie wykonanie na koniec 2018 roku wynikające z zawartych umów wynosi zaledwie 13% wartości docelowej oraz wskaźników poddziałania 9.2.2: liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy (54% wartości docelowej) oraz liczby uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy w programie (na koniec roku 2018 wartość wskaźnika równa 0).

Przedstawione zestawienie nie uwzględnia wniosków zatwierdzonych do dofinansowania w ramach naborów prowadzonych w roku 2018 (umowy podpisywane w roku 2019), tym niemniej jednak należałoby podjąć kroki zmierzające do ukierunkowania wsparcia w przyszłych naborach tak, by choć w części zrealizować najbardziej zagrożone wskaźniki.

Wskaźniki rezultatu strategicznego

W *Strategii ZIT* wskazano również wartości docelowe wskaźników rezultatu strategicznego¹⁶, z zaznaczeniem, że dotyczą one obszaru całego województwa opolskiego a nie jedynie Aglomeracji Opolskiej. Monitoring przedmiotowych wskaźników prowadzony jest w oparciu dane GUS (system STRATEG). Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska nie prowadzi monitoringu wskaźników rezultatu strategicznego z uwagi na brak danych zagregowanych na poziom gminy czy obszaru funkcjonalnego.

W celach poglądowych poniżej przedstawiono informacje dotyczące poziomu realizacji wskaźników rezultatu strategicznego pozyskane z IZ RPO WO 2014-2020.¹⁷

Tabela 10 Wskaźniki rezultatu strategicznego wskazane w *Strategii ZIT*

Pddz.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa [2013r.]	Wartość docelowa [2023r.]	Wartość na koniec 2017 roku	Uwagi
2.2.2	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB	%	8,70	9,03	11,09	Założona wartość została przekroczona już w 2014 roku, a tempo przyrostu wskaźnika w roku 2015 uległo istotnemu zwiększeniu. Należy zauważyć, że zmiana wskaźnika w latach 2013-2015 charakteryzuje się największą dynamiką ze wszystkich województw, a wartość dla roku 2015 była najwyższa w kraju i znacząco przekraczała wartość dla Polski (9,3%). W 2016 r. tempo wzrostu wartości wskaźnika zmalało, jednak wskaźnik osiągnął najwyższy historyczny poziom 17%. Dla 2017 r. wartość wskaźnika, obliczona na podstawie szacunku wstępnego PKB, wyraźnie spadła, odnotowując poziom 11,9%.
3.2.2	Sprzedaż energii cieplnej do urzędów i instytucji	GJ	956 958	809976	1376721	W związku z prognozowanym brakiem możliwości osiągnięcia wartości docelowej wskaźnika rezultatu strategicznego dla PI 4c <i>Sprzedaż energii cieplnej do urzędów i instytucji</i> , proponuje się podwyższenie wartości docelowej wskaźnika do wysokości maksymalnie 1 400 000 GJ.
3.1.2	Poziom emisji PM10 i PM2,5*	Mg/rok	16 602	14 559	bd	Wskaźnik monitorowany co 3 lata

¹⁶ Wskaźniki rezultatu (strategicznego) – wskaźniki, o których mowa w art. 27 ust. 4c) rozporządzenia ogólnego, art. 6 ust. 1 i ust. 3 rozporządzenia EFRR oraz art. 5 ust. 1 i ust. 3 rozporządzenia FS oraz w punkcie 1.3.2 Umowy Partnerstwa.

¹⁷ Ewaluacja mid-term dotycząca postępu rzeczowego RPO WO 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy (PROJEKT), Opole 2019r.

3.1.2	Przewozy pasażerów komunikacją miejską w przeliczeniu na jednego mieszkańca obszarów miejskich	Szt.	48,32	51,23	49,37	Przewidywany trend do roku 2023 pozwala wnioskować o realnej możliwości wypełnienia zobowiązań programowych.
5.3.3	Liczba korzystających z noclegów na 1000 mieszkańców	osoby	265	363	426	Zakładana wartość docelowa została przekroczona w roku 2016 i utrzymała się w następnym roku w trendzie wzrostowym. Należy jednak podkreślić, że wskaźnik ten jest bardzo wrażliwy na zmiany koniunkturalne i powiązany z ogólną kondycją gospodarki. W latach, w których był obserwowany, odnotowano wzrost gospodarczy wyższy od pierwotnych prognoz, jednak zgodnie z prognozami MFW w najbliższych latach należy spodziewać się powolnego spadku wzrostu PKB w Polsce, zgodnego ze światowym cyklem koniunkturalnym. Wzrasta też ryzyko gwałtownego załamania koniunktury pod wpływem czynników globalnych i dynamika wzrostu tego wskaźnika zapewne osłabnie, a nawet w kolejnych latach jego wartość może zacząć spadać. W związku z tym nie rekomenduje się zmiany wartości docelowej wskaźnika.

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Strategii ZIT AO* (wersja nr 3) oraz Ewaluacji mid-term dotyczącej postępu rzeczowego RPO WO 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy (PROJEKT)

Projekty komplementarne POIiŚ 2014-2020

W *Strategii ZIT* Aglomeracji Opolskiej (wersja 3), na liście podstawowej wskazano 5 projektów możliwych do realizacji w trybie pozakonkursowym w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020.

Tabela 11 Projekty komplementarne POIiŚ 2014-2020

Lp.	Tytuł zadania	Wnioskodawca	OP	Status
1	Modernizacja sieci ciepłowniczej w Elektrowni Opole dla pokrycia potrzeb w zakresie dostarczenia ciepła dla gminy Dobrzeń Wielki	PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.	OP I	Odstąpiono od realizacji
2	Modernizacja infrastruktury ciepłowniczej w zakresie przesyłu w mieście Opole	Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A.	OP I	W realizacji
3	Modernizacja infrastruktury ciepłowniczej miasta Opola w zakresie przebudowy sieci ciepłej, budowy przyłączy ciepłych, likwidacji węzłów grupowych i budowy nowoczesnych węzłów indywidualnych	Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A.	OP I	Odstąpiono od realizacji
4	Poprawa funkcjonowania systemu transportu publicznego oraz zastosowanie rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo ruchu drogowego w obrębie stacji kolejowej Opole Wschód	Miasto Opole	OP VI	W realizacji
5	Czysta komunikacja publiczna – zwiększenie mobilności mieszkańców Aglomeracji Opolskiej oraz modernizacja infrastruktury towarzyszącej transportowi publicznemu – etap I	Miasto Opole	OP VI	W realizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Strategii ZIT* oraz informacji uzyskanych od realizatorów

Z informacji uzyskanych od beneficjentów wynika, iż w roku 2018 realizowane były 3 spośród wskazanych w *Strategii* projektów komplementarnych, natomiast od realizacji dwóch pozostałych wnioskodawcy odstąpili. Poniżej przedstawiono skróte informacje dotyczące realizacji projektów komplementarnych w roku 2018.

Modernizacja infrastruktury ciepłowniczej w zakresie przesyłu w mieście Opole

Umowa na realizację zadania podpisana została w 2017 roku. Rzeczowe rozpoczęcie realizacji projektu nastąpiło w marcu 2016r. Planowana data zakończenia realizacji projektu: grudzień 2022r.

W okresie sprawozdawczym (2018r.) zrealizowano trzy zadania wchodzące w skład projektu: przebudowa osiedlowej sieci w rejonie ul. Skautów Opolskich w Opolu; Przebudowa osiedlowej sieci w rejonie ul. Sosnkowskiego/ Dąbrowszczaków w Opolu oraz Przebudowa osiedlowej sieci w rejonie ul. Dambonia w Opolu.

Postęp finansowy:

Całkowity koszt realizowanego zadania w PLN	Kwota dofinansowania w PLN	Wydatki poniesione od początku realizacji zadania	Nakłady finansowe poniesione na realizację zadania w okresie objętym sprawozdaniem
12.980.192,21	7.800.000,00	6.378.048,18	2.265.296,22

Źródło: sprawozdanie z realizacji projektu

Wskaźniki:

Źródło: sprawozdanie z realizacji projektu

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika	Wartość na koniec okresu sprawozdawczego	Wartość narastająco od początku realizacji projektu
1	Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii [gospodarstwa domowe]	n/d	n/d	n/d
2	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych [MW]	n/d	n/d	n/d
3	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO ₂]	1 338,59	0	0
4	Zmniejszenie zużycia energii końcowej [GJ/rok]	n/d	n/d	
5	Długość wybudowanej lub zmodernizowanej sieci ciepłowniczej [km]	5,69	3,96	3,96
6	Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej [GJ/rok]	14 100,24	0	0
7	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie [szt.]	1	0	0
8	Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej [szt.]	n/d	n/d	n/d

Czysta komunikacja publiczna - zwiększenie mobilności mieszkańców Aglomeracji Opolskiej oraz modernizacja infrastruktury towarzyszącej transportowi publicznemu - etap I

Umowę o dofinansowanie podpisano w grudniu 2016 r. Okres realizacji projektu przypada na okres od 2015 roku do grudnia 2019r.

W maju 2018 MZK Sp. z o. o. dokonał odbioru 28 sztuk nowych autobusów. W lutym 2018 r. zgodnie z Ustawą PZP ogłoszono przetarg nieograniczony celem wyboru dostawcy kolejnych 23 fabrycznie

nowych autobusów. W maju 2018 r. dokonano otwarcia oferty złożonej w postępowaniu przetargowym, natomiast w czerwcu została wybrana najkorzystniejsza oferta w postępowaniu. Umowę z wykonawcą podpisano w sierpniu, a termin realizacji zamówienia ustalono na kwiecień 2019r. W okresie sprawozdawczym wybudowano oraz odebrano halę technicznego ciągu diagnostyczno-obslugowego (TCDO). Rozpoczęto prace nad halą obsługi technicznej i napraw bieżących (OTNB), które w chwili obecnej są na ukończeniu. Rozpoczęto prace na stacji paliw. Na terenie zajezdni wykonano pola nawierzchni betonowej na drodze prowadzącej do myjni. Na placach postojowych nastąpił montaż instalacji sprężonego powietrza oraz instalacji elektrycznej. W okresie sprawozdawczym trwały działania w celu przygotowania dokumentacji przetargowej niezbędnej do ogłoszenia przetargu nieograniczonego, w którym zostanie wyłoniony dostawca holownika. W październiku 2018 r. podpisano umowę z wykonawcą zadania polegającego na dostawie i montażu automatów biletowych oraz dostawie systemu biletowego, dostawie i montażu kasowników, dostawie i montażu tablic dynamicznej informacji pasażerskiej.

Postęp finansowy:

Całkowity koszt realizowanego zadania w PLN	Kwota dofinansowania w PLN	Wydatki poniesione od początku realizacji zadania	Nakłady finansowe poniesione na realizację zadania w okresie objętym sprawozdaniem
118.403.991,92	68.923.494,00	52.598.492,47	49.554.189,28

Źródło: sprawozdanie z realizacji projektu

Wskaźniki:

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika	Wartość na koniec okresu sprawozdawczego	Wartość narastająco od początku realizacji projektu
1	Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej [szt.]	61	28	28

Poprawa funkcjonowania systemu transportu publicznego oraz zastosowanie rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo ruchu drogowego w obrębie stacji kolejowej Opole Wschód

Umowę o dofinansowanie podpisano w sierpniu 2017r. Projekt realizowany będzie do grudnia 2020 roku.

W związku z koniecznością wykonania części robót przygotowawczych przed wyborem wykonawcy robót budowlano-montażowych przeprowadzono procedurę przetargową na wybór wykonawcy robót

przygotowawczych oraz podpisano umowę na wykonanie prac przygotowawczych. W marcu 2018 r. ogłoszono przetarg nieograniczony celem wyboru wykonawcy robót budowlano-montażowych oraz wykonawcy tablic informacyjnych i pamiątkowych w ramach przedmiotowego projektu. Umowę z wybranym wykonawcą podpisano w październiku 2018r. Wyłoniono wykonawcę zadania polegającego na pełnieniu nadzoru inwestorskiego nad rozbudową układu komunikacyjnego. Podpisano umowę na pełnienie nadzoru autorskiego i rozpoczęto świadczenie usługi. Trwały czynności zmierzające do wykupu gruntów. Trwały działania zmierzające do ogłoszenia zamówienia publicznego na opracowanie dokumentacji technicznej i realizację robót budowlano – montażowych w zakresie ITS. Ogłoszono postępowanie przetargowe na pełnienie nadzoru inwestorskiego nad zadaniem dotyczącym budowy ITS.

Postęp finansowy:

Całkowity koszt realizowanego zadania w PLN	Kwota dofinansowania w PLN	Wydatki poniesione od początku realizacji zadania	Nakłady finansowe poniesione na realizację zadania w okresie objętym sprawozdaniem
179.712.954,81	112.712.100,00	1.403.226,99	233.060,22

Źródło: sprawozdanie z realizacji projektu

Informacje dotyczące projektów realizowanych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych AO zostały zamieszczone w *Raporcie z realizacji Strategii rozwoju Aglomeracji Opolskiej na lata 2014-2020 za 2018 rok*.

Wnioski:

1. Instrument ZIT realizowany jest sprawnie i zgodnie z założeniami.
2. Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska wywiązuje się ze wszystkich nałożonych przez IZ RPO WO w *Porozumieniu* obowiązków wynikających z pełnienia roli IP ZIT.
3. W roku 2018 przeprowadzono wszystkie zaplanowane konkursy, jednak z uwagi na ich kumulację w jednym czasie (6 konkursów) w kilku przypadkach konieczne było przesuwanie zakończenia poszczególnych etapów oceny.
4. Z uwagi na obowiązujące procedury oraz liczbę zaangażowanych instytucji czas potrzebny na rozstrzygnięcie konkursu (właściwa uchwała ZWO) jest stosunkowo długi i może zniechęcająco wpływać na potencjalnych beneficjentów, szczególnie z sektora prywatnego.
5. Na koniec roku 2018 zrealizowane zostały cele dotyczące kontraktacji i zatwierdzania wniosków o płatność nałożone przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju.
6. Współpracę pomiędzy IP ZIT a IZ RPO WO 2014-2020 należy ocenić pozytywnie.
7. Wszystkie gminy Aglomeracji Opolskiej skorzystały dotychczas ze wsparcia w ramach instrumentu ZIT, aczkolwiek z różną intensywnością – liczoną zarówno jako bezwzględna wartość dofinansowania oraz jako wartość dofinansowania UE per capita.
8. Na podstawie umów podpisanych do końca 2018 roku realizowane były partnerskie projekty angażujące kilka gmin Aglomeracji. Projekty te w ramach EFRR dotyczyły obszaru strategii niskoemisyjnych.
9. Największym zainteresowaniem wnioskodawców cieszy się poddziałanie 3.2.2 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych Aglomeracji Opolskiej.
10. Największe zadania realizowane są w ramach poddziałania 3.1.2 Strategie niskoemisyjne w Aglomeracji Opolskiej.
11. Nikłym zainteresowaniem cieszyło się dotychczas poddziałanie 2.2.2 Przygotowanie terenów inwestycyjnych w Aglomeracji Opolskiej. Sytuacja taka spowodowana jest trudnymi do spełnienia warunkami pozyskania wsparcia.
12. W ramach EFS gminy Aglomeracji preferują udział w inicjatywach partnerskich w roli partnera aniżeli indywidualną realizację projektów.
13. Największe zagrożenie w realizacji wartości docelowej wskaźników dotyczy następujących mierników:
 - Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO₂] w poddziałaniu 3.1.2 oraz 3.2.2 RPO WO 2014-2020;
 - Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych [kWh/rok] w poddziałaniu 3.2.2.
14. Zagrożenie realizacji wartości docelowej powyższych wskaźników dotyczy całego programu operacyjnego.

Rekomendacje:

1. Pożądanym jest zmniejszenie wartości docelowej wskaźników dotyczących szacowanego rocznego spadku emisji gazów cieplarnianych (poddziałanie 3.1.2 oraz 3.2.2) oraz zmniejszenia rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych (poddziałanie 3.2.2). Nie stanowią one ram

wykonania jednak zmiana wartości na poziomie całego programu operacyjnego wymaga renegotjacji programu, co leży w kompetencji IZ RPO WO 2014-2020.

2. Wskazane jest ustalenie wspólnej metodologii szacowania wskaźników (np. na poziomie regulaminu konkursu).
3. W poddziałaniach 3.1.2 oraz 3.2.2 zidentyfikowano duży potencjał absorpcyjny. Zwiększenie alokacji w przedmiotowych poddziałaniach jest wskazane.
4. Należy prowadzić dalszy monitoring wskaźników. W związku z zaplanowaniem na rok 2019 ostatnich konkursów w ramach ZIT ich rozstrzygnięcie będzie miało kluczowe znaczenie dla wartości wskaźników zarówno EFRR jak i EFS.
5. Dotychczasowe wdrażanie instrumentu ZIT oraz doświadczenia Związków ZIT z całego kraju opisane w Ewaluacji systemu realizacji instrumentu ZIT przeprowadzonej w roku 2018 na zlecenie MliR wskazują, iż pożądaną formą wdrażania ZIT (poza konkursami) są projekty pozakonkursowe.
6. W związku z powyższym wskazane jest inicjowanie rozmów dotyczących przyszłej perspektywy oraz rekomendowanie ZWO pozakonkursowego trybu przy realizacji projektów ZIT (tam gdzie jest to uzasadnione), uwzględniając opinię członków SAO w określeniu listy projektów realizowanych w tym trybie.
7. Równocześnie mając na uwadze zróżnicowane potrzeby samorządów zrzeszonych w AO realizacja zadań w trybie pozakonkursowym (tam gdzie jest to uzasadnione rodzajem wsparcia, wspólnym celem, zainteresowaniem partnerów) nie powinna wykluczać trybu konkursowego wyboru projektów.
8. Dzięki sprawnemu wdrażaniu instrumentu ZIT realizowane są wszystkie cele wskazane w *Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych AO*.
9. Instrument ZIT przyczynia się również do realizacji celów wskazanych w *Strategii rozwoju Aglomeracji Opolskiej na lata 2014-2020*.
10. Z uwagi na dobrą absorpcję środków, stworzenie systemu realizacji ZIT oraz wypracowanie mechanizmów współpracy rekomendowana jest kontynuacja instrumentu ZIT w przyszłej perspektywie finansowej (wskazanie AO jako obszaru strategicznej interwencji w Strategii rozwoju Województwa Opolskiego oraz wydzielenie środków w ramach RPO WO 2020+).
11. Współpraca nawiązana w ramach AO pozwala realizować również zadania poza instrumentem ZIT (projekty własne). By rozwijać tą część działalności Stowarzyszenia AO, wsparcie w ramach POPT powinno być kontynuowane (dotacja na finansowanie Związku ZIT oraz dodatkowo wsparcie w postaci zwrotnych mechanizmów finansowych czy funduszy poręczeniowych na zabezpieczenie prefinansowania projektów).

SPIS TABEL:

Tabela 1 Podział alokacji ZIT na poddziałania RPO WO 2014-2020	8
Tabela 2 Powiązanie Strategii ZIT z architekturą RPO WO 2014-2020	13
Tabela 3 Zestawienie naborów przeprowadzonych w 2018 roku przez IP ZIT	17
Tabela 4 Zestawienie naborów oraz złożonych wniosków w ramach konkursów ogłoszonych przez IP ZIT w latach 2015-2018	21
Tabela 5 Liczba i wartość umów w ramach alokacji ZIT (stan na 31.12.2018r.)	26
Tabela 6 Zestawienie umów podpisanych w ramach ZIT AO (stan na 31.12.2018r.)	29
Tabela 7 Projekty partnerskie realizowane w ramach poddziałania 3.1.2 Strategie niskoemisyjne w Aglomeracji Opolskiej.....	33
Tabela 8 Wskaźniki produktu i rezultatu – zakres EFRR.....	37
Tabela 9 Wskaźniki produktu i rezultatu – zakres EFS	38
Tabela 10 Wskaźniki rezultatu strategicznego wskazane w Strategii ZIT.....	44
Tabela 11 Projekty komplementarne POIiŚ 2014-2020	46

SPIS WYKRESÓW:

Wykres 1 Podział alokacji UE na poszczególne poddziałania ZIT w ramach RPO WO2014-2020	8
Wykres 2 Liczba wniosków złożonych w 2018 roku.....	15
Wykres 3 Wkład UE w zatwierdzonych wnioskach	16
Wykres 4 Liczba naborów oraz złożonych wniosków w latach 2014-2018.....	20
Wykres 5 Kontraktacja jako % alokacji ZIT AO (realizacja i cele) wg kwartałów w 2018 r. (stan na 31.12.2018 r.)	23
Wykres 6 Zatwierdzone wnioski o płatność jako % alokacji ZIT AO (realizacja i cele) według kwartałów w2018r. (stan na 31.12.2018 r.)	23
Wykres 7 Zatwierdzone wnioski o płatność jako % alokacji Związków ZIT	24
Wykres 8 Kontraktacja jako % alokacji Związków ZIT	25
Wykres 9 Liczba podpisanych umów w poddziałaniach ZIT (stan na 31.12.2018r.)	26
Wykres 10 Wkład UE w podpisanych umowach ZIT (stan na 31.12.2018r.)	27
Wykres 11 Środki EFRR w ramach ZIT w przeliczeniu na 1 mieszkańca w podziale na gminy AO	34